



VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 180 Ft

XIX. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2012. szeptember**

GYOMAENDRŐDIEK 5. VILÁGTALÁLKOZÓJA

Kedves Olvasók!

Nagyon sokan aggódva kérdezték, mi lesz a Városunk újsággal, mivel Gyomaendrődön Hunyára való áthelyezésem miatt minden endrői feladatköröm megszűnt.

Egyeztetve az új plébánossal is, az újság kiadója, az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány augusztus 21-én írásban felkért, hogy a Városunk újság főszerkesztői feladatait továbbra is vállaljam el.

A 19 éve megkezdett munkát továbbra is vállalom és folytatom, az újság tovább él.

Felkértem Czank Gábor új endrői plébánost, Hunyán Hegedűs Bence egyházközségi képviselő-testületi tagot, hogy ők is álljanak be a szerkesztők közé. Mindketten vállalták.

Ezúton is köszönöm Kedves Olvasóinknak az újsághoz való ragaszkodásukat.
Iványi László főszerkesztő

2012. augusztus 17-18.

Az idén ötödik alkalommal rendezték meg a Gyomaendrődön elszármazottak világtalálkozóját. A találkozó a város 30. jubileumi éve rendezvénysorozatának része volt.

A találkozóra hazalátogató elszármazottak a világ minden tájáról érkeztek városunkba. A programsorozat 17-én délután térzenével kezdődött a Szabadság téri szökőkútnál. A rendezvényt Várfi András polgármester nyitotta meg, aki köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a szülőföldhöz való ragaszkodás – kerüljön az ember a világ bármely pontjára – mindvégig erős kötelék. A köszöntőt követően a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Gyomaendrői Zenebarátok Kórusának hangversenye szórakoztatta a közönséget.

Másnap 18-án 10 órakor a Polgármesteri Hivatal falán elhelyezett emléktáblát avatta fel Kovács András és Várfi András. Az emléktábla a gyomai származású íróknak, politikusoknak, Kovács Imrének állít emléket. Kovács Imre írói és politikai munkásságát a Kovács Imre Társaság elnöke Kovács András ismertette. A táblaavatást követően a Városháza nagytermében Kovács Imre életútjáról és életének fontos aspektusairól Dr. Szabó A. Ferenc történészprofesszor és Molnár. M. Eszter kutató tanár, publicista tartott előadást. Az előadók bemutatták a Kovács Imréről megjelent művek legfrissebb kötetét. A program autóbuzos városnézéssel folytatódott, mely során megemlékeztünk a kiváló gyomai egyházenésről, Kálmán Farkasról. A délutáni



rendezvény az Endrői Népházban a képeslap kiállítás megnyitójával kezdődött. Az Üdvözlét Gyomáról és Endrődön című kiállítást Dr. Szonda István a rendezvény főszervezője nyitotta meg. Tímár Máté az idén lenne 90. éves. Az endrői származású író tiszteletére az Endrői Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény a Jóisten látta című könyvet jelentette meg, melynek bemutatója ezen a délutánon volt a Népházban. Előljáróban Vaszkó Tamás méltatta az író munkásságát. A kötetet Ricsey Edit középiskolai tanár ismertette. A könyvbemutatót közreműködték Cserenyecz Éva, Tóth Ferenc és Pepelán Ferenc. Az ünnepi gálaműsor a Tűzmenedék együttes koncertjével zárult.

A tartalomból:

IN MEMORIAM:

Iványi György vértanú - 4. oldal

Ismét együtt volt az Endrődiek Baráti Köre - 9. oldal

Rendezvénynaptár - 2. oldal

XIV. Gyomaendrőd Nemzetközi Halfőző Verseny eredményei - 19. oldal



Szent István-nap Gyomaendrődön és Hunyán - 5. oldal



Jóisten látta című könyv bemutatója: Ricsey Edit, Tóth Ferenc és Cserenyecz Éva

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Kunkovács László kitüntetése

Kunkovács László augusztus 20-án – munkássága elismeréseként - A Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje kitüntetést kapta meg.



Kovács Máttyás és Uhrin Anna házasságából született Endrődön, módos paraszti családban. 1948 után szüleit kuláknak minősítették, a Kunkovács fiú számára csak a tanulás maradt, de származása miatt ez is nehézségekbe ütközött. A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán (ma SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar) 1963-ban tanítói diplomát szerzett, 1963-1965 között elvégezte a MŰOSZ Újságíró iskolát. 1963-64-ben Csárdaszálláson tanított. Az újságíró iskola elvégzése után az MTI országjáró fotóriportereként (1964-1973) működött. 1973-76-ig a Képzőművészeti Főiskola fotóműhelyét vezette, 1976-80 közt üzemi lapot szerkesztett, illusztrációkat készített. 1980-84 közt szabad szellemi foglalkozású, 1984-1990-ig az MTI-nél rovatvezető, művészeti szerkesztő, 1990 óta újra „szabadúszó.”

A hagyományos építészeti-, mesterségbeli- és szociokultúra fáradhatatlan kutatója, sokáig dolgozik egy-egy témán, s ezután sorozatként állítja közönség elé régi korok vagy éppen a közeli múlt vizuális üzeneteit.

Számos fotókiállításával és tudományos publicisztikájával érdemelte ki a kitüntetéseit.

2000-ben már megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje díjat.

Szerkesztőségünk gratulál e szép kitüntetéshez, és Isten áldását kívánja.

Mazsorett tábor

A Színfolt Mazsorett Csoport legkisebb táncosainak júli közepén került megrendezésre a mazsorett tábor, ahol a Margrétákkal az együttes vezetője, Hunya Jolán tanárnő és Knapcs Kitti foglalkozott. Nagyon sokat tanultak a mazsorettek, hiszen a foglalkozások nagyon intenzívek és folyamatosak voltak. A nagy- és haladó csoport augusztus első napjaiban az aradi és szatmárnémeti mazsorettekkel együtt tartotta szakmai táborát.

A Színfolt táncosai köszönik a Magyar Mazsorett Bajnoksághoz, valamint a Grand Prix Versenyhez és a táborhoz nyújtott segítségét a következőknek: Várfi András polgármester úr, Polgármesteri Hivatal Kulturális Bizottsága, Havelda János, Jakub Imre, Gschwindt Mihály, Kis Bálint Általános Iskola vezetőség, Békés Megyei Tisza Kálmán Közoktatási Intézmény, Gyomaendrőd.

Szeptember hónapban szeretettel várjuk a kezdő mazsorett-táncoktatásra jelentkező gyermekeket! Érdeklődni a 30-374 7152 telefonon. (Kép: tábor az aradiakkal)



MEGHÍVÓ

Hunyai öreg ministránsok találkozója

Hunyán, szeptember 16-án a 10 órai szentmisén.

Mise után találkozó a plébánián.

Minden hunyai öreg ministránt szeretettel hívunk és várunk.

Visszajelzést kérek, ki tud eljönni:

Iványi László plébános ivanyi@sztgellert.hu

Tel., fax: 66/294-352, 20/9457-843

Eladó

Endrődön, a Ridegvároson 2 földterület:
0,1367 HA és 0,732 HA

Érdeklődni lehet a hunyai plébánián:

Hunya, Kossuth u. 1.

Tel.: 20/9457-843 vagy 66/294-352

2012. szeptember-októberi rendezvények Gyomaendrődön és környékén

Dátum 2012.	Megnevezés	Helyszín	Szervező(k)
VIII.29; 16 óra - IX.30-ig	A Cigányság Élete a 60-as években. Fotókiállítás. Roma Polgárjogi Szöv.	Endrőd, Regionális Roma Közösségi Ház Fő út 80.	Köszöntő: Szécsi Zsolt elnök Megnyitó: Dr. Szonda István 06-20-238-0046
IX. 8;	Galaktika Nap	Gyoma, Hősök útja 40. Tisza Kálmán Közokt. Int. Ebédlő	Gál Imre: 06-66-283-524 galaktika-b-kor@freemail.hu
IX. 21-23.;	XXIII. Kner Kupa Bridzs-verseny	Gyoma, Szabadság tér 8. Körös Szálloda étterem és Pizzeria	Kner bridzs SE: Tel:17-19 óráig, 06-66-386-034; knerbridzs@gmail.com
IX. 29; 08-15 óra	A Magyar Autoszex Tyúkgalamb fajtaklub kiállítása	Gyoma, Gazdakör Székház Mirhóhát u. 11	
X. 4; 17 óra	A Zene Világnapja. Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus és a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Gyoma, Városháza. Szabadság tér 1.	Hevesi-Nagy Anikó hnaniko@gmail.com
X. 13; 16:30-19 óra	Galaktika Nap 2012. Előad: Arany L. Mars-jelentés. Nag Hammadi G. Könyvt.	Gyoma, Katona J. Műv. Ház. Kossuth u.9.	Gál Imre: 06-66-283-524 galaktika-b-kor@freemail.hu
X. 23.	Az '56-os forradalom emléknapja	Későbbi program kiadás alapján	

A programokban esetlegesen bekövetkező változásokért felelősséget nem vállalunk. Szerkesztőség

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület augusztus hónapban

Az idei év nyári szünete a Képviselő-testület számára a július hónap volt. Ezen idő alatt egy alkalommal a Polgármester összehívta a döntéshozókat, mivel négy napirendi pont megtárgyalása elhalasztatlanná vált.

Napirendi pontok:

- A Polgármester beterveztette tájékoztatóját a Varga Lajos Sportcsarnok fenntartói váltásáról.
- Elfogadta a Képviselő-testület a „Belvíz VIII. ütem Konzorciumi Együttműködési Megállapodás” módosítását
- Megszavazta az Európai Mobilitási Hét 2012 programhoz való csatlakozást
- Jelentést kapott a fekvőbeteg ellátással kapcsolatos jogorvoslat végrehajtásáról. Ennek lényege, hogy Képviselő-testületi felhatalmazás alapján Várfi András polgármester felterjesztési joggal élt településünk fekvőbeteg szakellátás 3 szakrendelésének tekintetében. Kérte, hogy városunk ne Orosháza, hanem a gyulai Pándy Kálmán Kórházhoz tartozhasson.

A Kistérségi Társulás 2012. augusztus 30-án 13 órai kezdettel Gyomaendrődön, a Városháza Nagytermében együttes ülést tartott közös döntéshozatal végett.

Napirendi pontok közül néhány:

Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola a Térségi Humánsegítő Szolgálat, valamint a Térségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2012. évi I. félévi költségvetés alakulásáról

A Társulási megállapodás szerint a közösen fenntartott intézmények költségvetési beszámolóit Gyomaendrőd Város Önkormányzat Képviselő-testülete költségvetési beszámolóinak részét képezik. Annak előkészítéséhez a tagönkormányzatok szükség szerint adatokat szolgáltatnak, valamint a beszámolókat elfogadásához a tagönkormányzatok Képviselő-testületeinek egyetértése is szükséges.

A Gyomaendrőd –Csárdaszállás –Hunya Kistérségi Óvoda igazgatói állására érkezett pályázatok elbírálása.

A Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya Kistérségi Óvoda igazgatói állásra pályázatot írt ki. A benyújtás határideje június 15.-én lejárt. A felhívásra két pályázat érkezett, melyet Czikkelyné Fodor Tünde és Kovács Péterné pályázó nyújtott be.

A Társulás egy évre Czikkelyné Fodor Tündét bízta meg a vezetői feladatok ellátásával.

Otthon Gondoz-lak Szociális Közhasznú Egyesület (Medgyesegyháza) ismételt kérelme befogadó nyilatkozat kiadása iránt

A befogadó nyilatkozat jogszabályi hátterét a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény biztosítja, melyet 2011 decemberében módosítottak. A megváltozott tv. értelmében, a nem állami fenntartású szolgáltató házi segítségnyújtás estében csak akkor részesül állami finanszírozásban, ha a szervezet befogadást nyer az adott településen. A Kistérségi Társulás a kérelmet ez év áprilisában már elutasította, mivel az ide vonatkozó jogszabály kimondja, hogy az önkormányzat a hozzájárulását akkor adhatja meg, ha a kistérség által biztosított szolgáltatás nem elérhető, vagy a kérelmező olyan többlétszolgáltatást biztosít az adott területen, amely kiegészíti az önkormányzat által nyújtott ellátást.

Mivel az Egyesület nem nyújt többlétszolgáltatást, ezért a Társulás a kérelmet elutasította.

2012. augusztus 30-iki ülés tartalmából:

Gyomaendrőd Város 2012. évi költségvetésének első féléves teljesítése

A képviselő-testület a 2012. évi költségvetését az első félévben két alkalommal is módosította.

2011 végén az Országgyűlés jelentős változást fogalmazott meg az önkormányzati alrendszer gazdálkodására vonatkozóan. Ennek megfelelően valamennyi intézmény bevételeinek és kiadásainak ala-

kulását bemutatta az előterjesztés

A költségvetés I. félévi alakulása:

Megnevezés	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés / mód. ei. %-ban
Bevételek				
Költségvetési bevételek	1570268	1728601	966087	55,89
Saját bevételek	368391	384852	207923	54,03
Működési célú saját bevételek	680122	573533	257321	44,87
Felhalmozási célú bevételek	74518	59162	31199	52,73
Támogatási kölcsönök visszatérülése	30915	30915	11292	36,53
Előző évi pénzmaradvány	821415	864539	16358	1,89
Egyéb fin. bevételek			415	
Bevételek Összesen	3545629	3641602	1490595	40,92
Kiadások				
Személyi juttatás	1057860	1081974	542540	50,14
Munkaadót terh. járulék	272834	278525	133756	48,02
Dologi kiadás	731580	754736	386026	51,15
Pénzeszköz átadás	413532	461379	212719	46,11
Ellátottak juttatása	7200	7200	303	4,21
Működési kiadás összesen	2483006	2583814	1275344	49,36
Felújítások	23769	47769	27796	58,19
Fejlesztések	332129	356334	185667	52,11
Tartalék	706725	653685	0	
Egyéb finanszírozási kiadás			57002	0
Kiadás mindösszesen	3545629	3641602	1545809	42,45

A vizsgált időszakban a kiadások, az intézmények többségénél túlteljesítést mutatnak, melynek oka a gáz árának emelkedése.

Beszámoló a kötvényből származó forrás 2011. II. félévi menedzsmentjéről

Gyomaendrőd Város Önkormányzata 2008. február 27-én 6.316.000 CHF értékben 10 éves futamidőre kötvényt bocsátott ki.

A 2011. decemberi ülésen hozott döntés értelmében a kötvényforrás kezelésénél 2012. január 1. napjától az önkormányzat nem kíván külső szakértői szolgáltatást igénybe venni. A Képviselő-testület létrehozott egy három főből álló munkacsoportot (polgármester, alpolgármester, Pénzügyi Bizottság elnöke), aki a feladatot ellátja, koordinálja, illetve a döntéseket meghozza. 2011. december 31-én rendelkezésre álló kötvényforrás összege: 743.817.000 Ft volt, 2012. március 31-én pedig 651.243.498 Ft.

2012. 06. 28-ig alkalmazott lekötésekre a Raiffeisen Bank Zrt.-nél került sor, majd 2012. 06. 29-től a rendelkezésre álló 640 millió Ft elhelyezése az önkormányzat számlavezető pénzintézeténél történt.

Az első félévben realizálódott hozam összege: 29.847.277 Ft. A vizsgált időszak végén a kötvényből 665. 431. 850. Ft áll az önkormányzat rendelkezésére.

Emlékműállítás engedélyezésének ismételt kérése

A gyomaendrődi polgárok önálló kezdeményezésére benyújtott, - az Üldözött Magyar Gazdák Emlékmű - engedélyezésének kérelmét a Képviselő-testület 8 igen és 3 tartózkodás mellett jóváhagyta. Az ügy további menete a hivatalos eljárások keretében történik.

Endrődiek Baráti Körének kérése

Endrődiek Baráti Köre -Tímár Imre elnök képviseletében - azal a kérelem fordult a testülethez, hogy a - Kommunizmus Üldözötteinek Emlékmű állítási kérelmük, 2012. október 23-iki ünnepségsorozat keretében felavatásra kerülhessen az endrődi tanácsháza falán.

A Képviselő-testület 9 igen és 2 tartózkodás mellett jóváhagyta a Baráti Kör kérését.

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

In memorian

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Iványi György mezőbikácsi plébános (Endrőd, 1900. - † Mezőbikács, 1949.)



Álló sor: jobb szélén, szemüveges: Iványi György mezőbikácsi plébános, a kommunista rendszer áldozata. Agyonlőtték 1949. augusztus 2-án. A hátsó sor közepén boldog Apor Vilmos hajdani gyulai plébános, később győri püspök. Őt a Győrbe bevonuló oroszok lőtték agyon, amikor a püspök-vár pincéjébe menekült leányokat, asszonyokat védelmezte



2012. augusztus 4-én gyomaendrődi delegáció látogatott el Mezőbikácsra (Nagyvárad melletti falu), ahol megemlékezést és emléktábla-szentelést tartottak Iványi György plébános és társai vértanúk tiszteletére.

Gyomaendrődről egy kisbusszal utazott: Várfi András polgármester, Dr. Csorba Csaba jegyző, Iványi László plébános, Tímár Miklós egyházközségi gondnok, Soczó Géza hitoktató, valamint Hegedűs Bence és Farkas

Yvette. Rajtuk kívül hunyaiak több kocsival voltak.

A templomban Iványi László plébános a helyi plébánossal Dr. Fügedy Antallal és a mezőbikácsi születésű Mahajduda János baziilikai segédlelkésszel gyászmisét mondtak Iványi György plébános és társai lelki üdvéért.

A szentmise után kis ünnepség keretében leleplezték és megszentelték az áldozatok emléktábláját a templomkertben. Gyomaendrőd város nevében Várfi András polgármester és Dr. Csorba Csaba jegyző, az endrődi és hunyai hívek nevében Iványi László plébános és Hegedűs Bence koszorúztak.

Az ünnepség végén a szervező, Pál Zoltán meghívta a jelenlevőket a plébánia kertbe egy kis agapéra.

Ezután az endrődiek és hunyaiak, beleértve a rokonságot is, kilátogattak a temetőbe.

Iványi György tragédiáját többféleképp is beszélik. Talán a leghitelesebb forrás a mezőbikácsi plébánia Historia Domusa. A tragikus történetről ezt írja:

Iványi György plébános itt letette a tollat és nem vezette tovább Historia Domust.

Elkezdődött az ő tragikus végű kálváriája. Csak 1958 januárjában kísérlem meg összefoglalni az elmúlt tíz esztendő történetét, részben meglévő iratok, részben a hívek elbeszélése alapján.

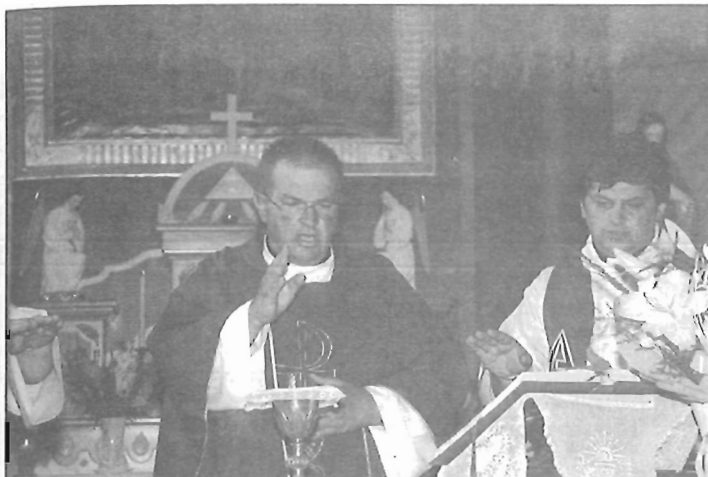
Az 1947. évi halottaknapjához kapcsolatos, szándékos vagy véletlen félreértésnek, szomorú folytatása lett. 1948. február 11-én az állami hatóság házkutatást tartott a plébánián, mely alkalommal elvittek néhány régi újságot és könyvet, Iványi György plébános pedig letartóztatták. A lefoglalt könyveket már a Gyapjún tartott kihallgatásnál visszaadták, de a lelkészt a nagyváradi börtönbe kísérték, ahol a májusban megtartott tárgyalás vizsgálati fogságban tartották. Több alkalommal volt kitérve a tárgyalás, de a terhelő tanúk soha nem jelentek meg. Amikor nélkülük lefolytatták a tárgyalást, törvényszéki bíró felmentette a vádlott lelkészt, illetve az ellene beadott vádak alaptalannak ítélte. Az ügyész azonban fellebbezett. Májusban megtartott második tárgyaláson ideiglenesen szabadlábra helyezték, majd augusztusban, az utolsó tárgyaláson végleg felmentették.

Ezen idő alatt Federek Imre s. lelkész helyettesítette. Májusban Dr. Scheffler János szatmári megyéspüspök és nagyváradi apostoli kormányzó (ünnepélyesen) bérmált a községben, illetve d. Mezőbikácsban, d. u. pedig Cséffán. Erről azonban nincsen semmiféle feljegyzés, sem a Bérmáltak Anyakönyvében, sem a Kereszteltek Anyakönyvében.

A törvényileg bevezetett termény- és húsbeszolgáltatási kötelezettséggel egyre nehezebb lett a feles-, meg a bérleti gazdálkodás. A bérlők ugyanis nem vállalták a kirótt termény és hús beadását, így a haszonélvező lelkészre hárult úgy az adó, mint a beszolgáltatás teljes egészében.

A terménybeszolgáltatási rendelet igen érzékenyen érintette a lakosságot is. Elkeseredésükben olyan ballépésre szánták magukat, melynek szomorú emlékét sokáig nem fogják elfelejteni Mezőbikácsnak, sőt a környéknek lakói sem. Néhányan a román lakók közül megegyeztek, hogy a rájuk kirótt búzamennyiséget nem fogják beszolgáltatni, mert nem marad kenyérnekvaló a család részére. Amikor 1949. augusztus 2-án, keddi napon, Filippás főszolgabíró kijött Szalontáról a cséplési munkálatok ellenőrzésére, a szervezők összecsádtették a község lakosságát, részben a két templom harangjainak félreverésével, részben pedig Bejan Petru és Turcuț Petru román lakosok szaladták be az utcákat és felszólították a felnőtteket, hogy valamilyen nyien menjenek a község háza elé. Akik rosszállásukat fejezték ki, vagy nem akartak menni, azokat megfenyegették. Iványi György lelkész harangozást leállította, de parancsa ellenére újból csak félverték azokat. Akkor kiment az utcára és kezét tördelve kérte hűveit, hogy menjenek haza és ne tegyenek ilyen meggonnolatlanságot, mert ennek súlyos következménye lesz. Az emberekkel akkor már nem lehetett okosan beszélni. Nyelvesebb asszonyok vissza is kiáltottak neki: „könyvnyű a plébános úrnak, mert nincs családja, de mi honnan veszünk kenyeret a gyermekeinknek?!”

A község háza elé érve, a főszolgabírótól kenyeret követeltek, akik ennek a félrevezetett tömegnek, nagyon helytelenül, azt felelte: „egytek földet, meg vadkörtét!” Erre egyesek rátámadtak és ütlelni kezdtek. Ő pedig a telefonhoz rohanva, segítséget kért. Hamarosan megérkezett a katonaság, és megkezdte a bujtogatók nyomozását. Minden felnőttet a község háza- és a szomszédos házak udvarára tereltek, és egyenkint kihallgatták őket; egyeseket Szalontára vittek kihallgatásra. Turcuț Petrut az utcán lelőtték; Bejan Petrut is Szalontára vitték kihallgatásra, majd onnan hazahozva, szintén lelőtték. Bucskó István a mezőről jött haza, a község házával szemközt lakó Kuzsma Józsefnek segített a szénahordásban, és amint a megrakott szekérről leszállott, egy katona lelötte. Iványi György lelkészt is felkísérték a lakosokká



György plébános nővérét: özv. Szmola Péterné Iványi Emerenciát, aki az ő háziartását vezette. A román lakosok közül is elvittek 7 családot. Először a Constanța tartományban lévő Peceneaga községbe vitték őket, majd onnan később egy részét Basarab-ra, más részét pedig az Ovidin községhez tartozó Cocos faluba telepítették le és a különféle állami gazdaságokban dolgoztak.

Azalatt itthon, Mezőbikácson, szinte megállt az élet, senki nem dolgozott, s csak remegve várták a fejleményeket. Egy hét elmúltával a kedélyek lassan lecsillapodtak, és megkezdődött a munka...

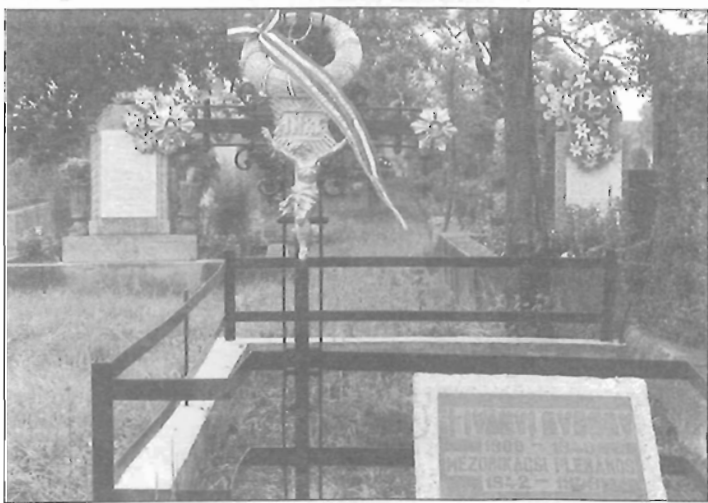
Amint a helyzetet jobban megismertem, meg kellett állapítanom, hogy az utóbbi évek szomorú eseményei olyan mély nyomokat hagytak a hívek lelkében, amit csak évek múlva lehet felszámolni.

A Historia Dornus e bejegyzését írta: Mentés Ferenc, Iványi Györgyöt követő mezőbikácsi plébános.



együtt kihallgatásra és többekkel a község háza pincéjébe zárták. Onnan estefelé felhívták kihallgatásra és többé nem is tért vissza az emberek közé. Az éjszaka folyamán aztán a község és ún. Újbikács között lévő legelő kútja mellett lelőtték. A holtteste harmadnapig temetetlen maradt, s csak pénteken temették el. Egyszerű gyalult koporsóba helyezték, majd Árendás Pál szekerén a román kat. temetőbe vitték és ott a rendes sorban elföldelték. A temetési szertartást csak utólag végezte el a sírnál Kováts Lajos biharsályi lelkész, akit az Egyházmegyei Főhatóság Mezőbikácsra rendelt. Bucskó Istvánt is ugyanúgy temették el Iványi György mellé. A két román halottat pedig a románok temetőjébe.

Augusztus 3-án szerdán reggel 15 családot elvittek hazulról és a készülő Duna-csatorna környékére telepítették le – kényszerlakhellyel. A kat. hívek közül a köv. családokat vitték el: id. Varga György, ifj. Varga György, Varga József, Varga István, id. Szenkó Mihály, Kuzsma József, Kuzsma Ferenc és Stefankó Ferenc családját (majd később a két férj önként utánuk ment), Bejan Petru özvegyét: Pusztás Erzsébetet és Iványi



Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

vasárnap: 8-kor és 18 órakor
hétköznap reggel fél 8-kor

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Szeptember 9-én és 23-án fél 12-kor

Hunya

Hétkönnap 18 óra, vasárnap 10 óra

Gyoma

Kedden és pénteken 18 óra
Vasárnap fél 11.

A katolikus oldalt szerkeszti: Czank Gábor plébános

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

2. vasárnap: Évközi 22. vasárnap
3. hétfő: Nagy Szent Gergely pápa és egyháztanító
5. szerda: Kalkuttai Boldog Teréz
7. péntek: Szent Márk, István és Menyhért kassai vértanúk
8. szombat: Kisboldogasszony
9. vasárnap: Évközi 23. vasárnap
12. szerda: Szűz Mária szent neve
13. csütörtök: Aranyszájú Szent János püspök, egyháztanító
14. péntek: A Szent Kereszt felmagasztalása
15. szombat: A fájdalom Szűzanya
16. vasárnap: Évközi 24. vasárnap
17. hétfő: Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
19. szerda: Szent Januáriusz püspök és vértanú
20. csütörtök: Kim Taegon Szent András és társai koreai vértanúk
21. péntek: Szent Máté evangélista
23. vasárnap: Évközi 25. vasárnap
24. hétfő: Szent Gellért püspök, vértanú
26. szerda: Szent Kozma és Damján
27. csütörtök: Páli Szent Vince áldozópap
28. péntek: Szent Vencel vértanú
29. szombat: Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
30. vasárnap: Évközi 26. vasárnap

SZEPTEMBERI ÜNNEPEINK

Ha a Római Katolikus Egyház naptárára nézünk, szeptember hónapban három szép ünnepet találunk: 8-án Kisboldogasszony, 14-én Szent Kereszt felmagasztalása, 24-én pedig Szent Gellért ünnepét. Mindhárom gazdag mondanivalóval bír, amely iránymutató lehet nekünk, mai keresztényeknek.



Kisboldogasszony (népiesen „Kisasszony”) ünnepe Szűz Mária földi születésnapja. A szent hagyomány szerint e napon született a Szent Szűz, Szent Joákimtól és Annától. Mint minden szép Mária-ünnepünk, úgy Kisasszony napja is Szűz Mária erényeire irányítja figyelmünket: azokra az erényekre, melyek őt méltóvá tették istenanyai megbízására. Melyek ezek? Alázata, imádságos lelkülete, a másokra való odafigyelés, Isten akaratának feltétel nélküli elfogadása.

Szűz Mária tudott önmagáról teljesen megfedkezve, teljesen Istennek és embertársainak szolgálatára szentelni magát, életét. A mai önközpontú világban, amikor a reklámok minduntalan azt dübörgik körülöttünk, hogy mivel tegyük még kényelmesebbé, még „luxusosabbá” tenné életünket, nagyon fontos lenne ezt az alázatos, máriás lelkületet eltanulni...

Hat nappal kedves Mária-ünnepünk után, **Szent Kereszt felmagasztalása** ünnepén megemlékezünk arról, hogy Nagy Konstantin császár édesanyja, Szent Ilona császárné szentföldi ásatásai során megtalálja Krisztus keresztfáját, és ennek tiszteletére Jeruzsálemben egy pazar bazilikát emel, melyet e napon, szeptember 14-én szenteltek fel.

A kereszt ezen a szép ünnepen nem csupán mint az üdvösség eszköze áll



előttünk, hanem a saját keresztjeinkre is irányítja figyelmünket. Azokra a nehézségekre, problémákra, amelyek olykor a vállunkra nehezdednek, s mely keresztet alól egy ember sem mentesül. Ilyenkor persze jól esik zúgolódní, sajnálatni magunkat, úgy, ahogy a keresztúti énekünkben szoktuk megvallani: „Uram, én meg puhán, restül vonakodom a keresztül...” De épp a Szent Kereszt, melyet Jézus zúgolódás nélkül emelt vállára, kell, hogy eszünkbe juttassa, hogy mint keresztény emberek, türelemmel, Isten akaratába való belenyugvással hordozzuk mindennapi keresztünket, az előbb idézett ének szavaival: „Bárcsak én is, bűnös lélek, keresztimmel követnélek...”

Harmadik szép ünnepünk szeptemberben **Szent Gellért ünnepé**. Kettős ünnep számunkra, hiszen nem csupán egyházmegyénk első püspökét tiszteljük benne, hanem katolikus iskolánk pátronusát is.

Gellért élete tele volt áldozatokkal: lemond tervezett szentföldi útjáról, amikor a sors Magyarhonba hozza; lemond a számára oly kedves bakonybéli remeteéletről, amikor Szent István királyunk megbízta őt Imre herceg nevelésével; s aztán jön a legnagyobb áldozat: vérét s életét áldozza Krisztusért s a fiatal magyar Egyháért, amikor a Kelen-hegyről gyilkos kezek letaszítják s megkövezik „... életét még zöld keresztünkre tűzte... fehér virághoz piros rózsát szerzett: áldjuk a Szentet!” – ahogy a kedves szenténünkben énekeljük.

Gellért püspök áldozatkész lelkületre tanít minket: áldozat- ra Istenért, Egyháért, hazáért, embertársainkért. Meghozni na- mint nap a magunk kis áldozatait, lemondásait, hogy ez az erény gyakorlat is egyengesse az Örök Haza felé vivő ösvényünket.

Ezekkel a gondolatokkal kezdjük el a szeptember hónapot. Iste adja, hogy e három kedves ünnepünk is segítsen bennünket, hogy Udvardy József püspök atyánk jelmondata szerint („Crescamus salutem!”) „belenőhessünk” a megígért üdvösségbe!

Czank Gábor plébár



Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Nyári napközis tábor

„... Mert élet a játék,
bár minden nap véges,
legyen az ép testben
lelkünk naptól fényes!”
(Balogh József: Vakáció)

2012. augusztus 6. és 10. között napközis táborban vettünk részt.

Minden nap eseménydús volt. Reggelente kerékpárral indult útnak a kis csapat. Hétfőn a gyomai Liget Fürdőben voltunk. Kedden Szarvasra kirándultunk. Fő úti célunk az Arborétum volt, útközben megcsodáltuk a katolikus templomot, és felfedeztük a város nevezetességeit. Az Arborétumban sok érdekességet hallottunk, láttunk és tapasztaltunk, igazán tartalmas napunk volt. A szerdai napot nagyon vártuk, mert a tanító néni vízitúrát szerveztek nekünk a Körösön. Hat kenuval szálltunk vízre az endrődi hajó kikötőtől és egészen a gyomai szabad strandig eveztünk. Nagyon izgalmas volt. Csütörtökön kalandpályával indult a napunk, majd az endrődi tájház foglalkozásán vettünk részt. Gyönyörű tulipános ládákat



készítettünk saját kezűleg! Pénteken délelőtt Endrőd nevezetességeivel ismerkedtünk, voltunk a Szent Imre Katolikus Templomban, ahol közelről láthattuk az orgonát, és a templomot részletesen bemutatta Pepelán Ferenc kántor úr, Szonda Pista bácsi és Vaszkó Irénke néni. Sok új ismerettel lettünk gazdagabbak. A nap további részét a Tájházban töltöttük, ahol a korongozás rejtelmeibe vezetett be bennünket Pista bácsi, Zsuzsa néni vel kötelet vertünk és főleg a lányok „körmönfontak”.

Gyorsan eltelt a hét, nagyon jól éreztük magunkat. Szeretnénk megköszönni azoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy maradandó élményben lehessen részünk.

„Élet Másokért Egyesület” Vaszkóné Margó néninek

Várfi András polgármester úrnak

Marton Dánielnek

Szonda Pista bácsinak és feleségének, Zsuzsa néni

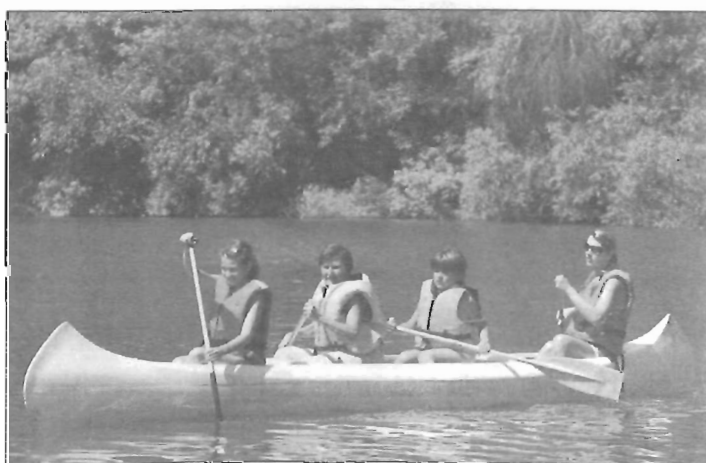
Irimiás Robi bácsinak

Lukács László igazgatónak

És végül, de nem utolsósorban Katika néni, Katinka néni és

Géza bácsinak, akik a tábor fő szervezői voltak. KÖSZÖNJÜK!

Neibort Tibor és Farkas Anita





Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT BEATRIX

szűz. rendalapító (1424-1490) (Beatrix de Silva)



Szent Beatrix

Beatrix de Silva Ceutában született, Marokkóban, 1424-ben. Portugál származó, családjá rokonságban volt a portugáli királyi családdal. Gyermekkorá óta különösen tisztelte a szeplőtelenül fogantatott Szűz Máriát. Fialat korában udvarhölgynek II. János kasztíliai király udvarába került. Izabella királynő féltékenységből üldözte s börtönbe záratta, ahonnét a Szent Szűz tapasztalható segítségével kiszabadult, és ártatlansága is igazolódott. Ezek után elhagyta a királyi udvart, és Toledó

adták, hogy egy új szerzetesrend alapítója lesz. Toledóban a ciszterci nővérek fogadták be; köztük élt mintegy 40 évig. Nem lépett be a rendbe, de a szerzetesek életét élte. Aikkor a Szent Szűz biztatta, hogy alapítson rendet, mely Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásáról legyen elnevezve, s az ő tiszteletét terjessze a nép között. Elhagyta a ciszterci monostort, s a királynő által felajánlott házba költözött 12 társnőjével. Itt kezdték meg szerzetesi életüket.

Szabályukat VIII. Ince pápa 1489-ben jóváhagyta, nagyjából a ciszterci rend szabályait követték. Egy év múlva Beatrix a Szűzanyától értesült közeli haláláról. Felkereste ferences gyóntatóját, áhítattal felvette az Egyház szentségeit. Majd beöltöztött a rend ruhájába (fehér szövet, égszínkéék skapuláré és köpeny) s letette a fogadalmakat. Így költözött át az örök hazába 66 éves korában. Halálakor arca fénylővé vált s homlokán aranszínű fénylő csillag volt látható. Halála után 3 évvel VI. Sándor pápa Szent Klára reguláját írta elő számukra, s 1511-ben a Szeplőtelen Fogantatás rendjét (vagy ahogy nevezték: koncepcionisták) ilyen formában II. Gyula pápa újra jóváhagyta s a ferences rend obszerváns ága alá helyezte. Spanyolországban Agredai Mária (1602-1665) alapított koncepcionista zárdát. A 20. század közepe táján spanyol és portugál nyelvterületen mintegy 3000 a nővérek száma. Az alapítónőért XI. Piusz boldoggá, VI. Pál pedig 1976-ban szentté avatta. Minthogy élete több vonatkozásban a Ferenc-rendhez kötődik és rendje is ferences rend. ezért méltán tiszteljük a ferences szentek között. Az alapító anya ezeket tartja legfontosabbnak nővérei számára:

a) Ktartani amellet, amit a szent engedelmesség követel.

b) Legyünk alázasosak, kerüljük a feltűnést.

c) Mindenkit szeressünk, igyekezzünk mindenkinek mindene lenni az ima, a munka, az áldozatok által.

felé indult. Útközben megjelent neki Assisi Szent Ferenc és Pádai Szent Antal, akük lelkiel erősítették és tudtára

Az iskola üzenete

(Mit üzen nekem annyi év után?)

Ma is érzem az orromban azt, amit kisgyermek koromban az iskola tantermének padlózatát, amit azt por mentesítik, olajozzák.

A földrajz tanár bácsi csoszogását, a térképmutató pálcával motozását, Mi kisdiaok pisszenni sem mertünk, pedig nevetni lett volna kedvünk.

Mindig rend, fegyelem jellemezte, Osztályunkat, s a hetes jelentette a létszámot, s csendben helyére ment, elkezdődött az óra, lett nagy csend.

Mikor kicsöngettek tódultunk kifelé az udvarra, majd mentünk hazafelé. Otthon Anyánk várt meleg étellel Kérte: mesélj – én mondtam nagy hévvel

mi minden történt aznap velem majd tanulás következett nekem. Türelmesen meghallgatott, kiosztotta az aznapi feladatot.

Ennek ötven éve már, emléke elhalványult, de gyakran visszajár. Most, hogy felidéztem jólesett, sűrűbben kellene? - jól lehet.

Vecses, 2009. július 7.

Álmomban...

Álmomban egy felhőn ültem, láb látatva ott csücsültem, Olyan jó volt ez az álom. Legyen este! – azt kívánom.

Majd repültem felhők fölött, láttam villámot, esőt, ködöt. Később lejjebb ereszkedtem, pille könnyű volt a testem...

Álmomban nekem sügött a szellő, angyal voltam, vagy inkább sellő? könnyű testem szárnyalt, repült, alattam kis város terült...

Szárnyaláskor le – lenéztem, érdekes, de nem is félttem. A zúgó szél beletűrt a hajamba lassan leereszkedtem hajnalba'

Alant suhantak a nagy fák csodáltam, sudár alakját egy pompás gesztenyefának megjelentek fények, árnyak...

Hajnalodott, ébredeztem, mosolygott álomban a felkem az álomban mindent lehet, az Ember bármit megtehet...

Vecses, 2012. augusztus 5.

Hinni kell!

Hinni, bizni Önmagunkban, akaratlan, öntudatlan. Hinni, hogy Isten velünk, legyőzünk mindent, mi rossz Nekünk... Derűsen látni a világot, elfogadni a hibákat, hinni, hogy jobb lesz igaz, tenni kell érte... Istentől az Ember ezt kérte. Örülni minden apróságnak, nem várni a nagy csodákat. Vihar, jég-eső ha szakad, érezd akkor is jól magad! Hinni, hogy az Élet szép, tartogat sok derűt még... Élni, örülni a mának bár az Ember egyre fárad... Cél nélkül nincsen semmi, motivációnak kell lenni! Tanulj, dolgozz, szórakozzál, soha semmin ne habozzál. Élvezd az ÉLET minden percét, hisz' nem tudjuk meddig... mit tartogat Nekünk még...

Vecses, 2012. június 8.

Lehetetlen (képtelenség?)

A Nap sugarán táncot járni, a hold fényében hintázni, az árnyukra gombot varrni, holdsugárból hálót fonn... a szellővel versenyt futni, a tejútra gyalog jutni, lehetetlen Napba nézni, levegő nélkül élni. lehetetlen vízen járni, a falra a borsót hányni.. szívárványon himbálózni csigaházba beköltözni pókhálóból ruhát varrni, ökönyárból hálót szabni, Sok dolog, mi lehetetlen az Ember sokszor tehetetlen. Képtelenség ennyi minden ilyen még a mesében sincsen...

Vecses, 2012. augusztus 17.

Benke Mária versei

Hittanos - Karitásztábor a hunyai plébánián

Kilencedik éve szervezzük a nyári tábor a hunyai Plébánián, amelynek költségét a Püspökség által kiírt pályázat útján nyertünk.

A tábor sikeréhez az anyagiak mellett nagyban hozzájárult az alapos előkészítés, melyről a szervezők gondoskodtak. Ötletes programokon törték a fejüket, beszerezni a kellékeket, hogy ez az egy hét még szebbé válhasson, és anyagi szempontból se lehessen okunk panaszra. A tábor kezdete június 25-től 29-ig egy héten át tartott. A tízóriai a plébánián lett elkészítve, az ebédet pedig az Önkormányzat napközi konyháján főzték. Naponta 40-45 fővel több adag ételt kellett készíteniük a konyhán dolgozóknak, akik szívesen vállalták a plusz munkát, köszönjük a gyerekek nevében is a sok fáradságot.

A napi program nagyon sokszínű volt, minden napra más-más fog-



lalkozás lett beiktatva. A kézműves foglalkozások mellett: csillagászat, tűzoltó bemutató, rendőrök vezetésével vetélkedő, tánctanulás, bohóc bemutató, íjászat, mézeskalácssütés, kerékpártúra, múzeumlátogatás, valamint az endrődi tájházban nagy élmény volt a kemencében sült kelt tészták készítése, ahol a gyerekek is segíthettek. Utána bográcsban paprikás krumplit főztek szintén a gyerekek bevonásával, melyet ott helyben el is fogyasztottak. A kerékpártúrát az útszéli keresztekhez szerveztük, közbeiktatva a nemrégien megszentelt ún. Pogány iskolai keresztet, ahol megpihenhettek az elfáradt biciklizők.

Ilyen gazdag program még nem volt a tábor szervezése óta, de ehhez hozzájárult a jó idő is, nem volt eső és több lehetőség volt a szabadban rendezett foglalkozásokra. A táborzáró miséjét Dr. Dénes Zoltán atya egyetemi docens vállalta, számtalan elfoglaltsága mellett szívesen jött közénk, neki is hálásan köszönjük közreműködését.

Szombaton ún. „Felrázás nap” volt, amelyen fiatalok, anyukák, apukák és gyerekek vettek részt. Egész napos vetélkedőkkel, versenyekkel tarkítva nagyon jól sikerült, amit így együtt érthetünk el, a tábor lényegét az összetartozást megtapasztalva. Ebédre gulyásleves készült, amelyet az éhes csapat rögtön elfogyasztott. Végezetül megköszönjük segítőink támogatását, akár anyagi vagy természetbeni, azoknak, akik minden nap helytálltak az ő területükön. Köszönjük a pedagógusoknak, hitoktatóknak, szülőknek, nagyszülőknek, kézműves foglalkozást vezetőknak, a

ISMÉT EGYÜTT VOLT AZ ENDRŐDIEK BARÁTI KÖRE

Vasárnap, augusztus 19-én az endrődi liget megtelt emberekkel, vidámsággal, jobbnál jobb illatokkal. Volt egy központi szervezésű szórakoztató műsor is, szívesen oda- odanéztünk, de a legizgalmasabb események mégiscsak az árnyas fák alatt felállított bográcsok, üstök körül történtek. Halfőző verseny! Láthatóan a liget is örült a vendégeinek: amíg csak tudta, őrizgette a hajnalból megmaradt hűvösét, majd a lombjaival hűsített bennünket.

Az Endrődiek Baráti Köre 73 tagja jött el a meghívásunkra. (Talán még többen is voltunk, mint a világtalálkozó első napjának összes vendége?) Sokan hazajöttek Pestről a reggeli vonattal, délután visszamentek, hogy megköszöljék a halászlét. Tényleg csak emiatt? Sokkal inkább a barátságért. Hogy érezzük a hovatarozás semmihez nem hasonlítható, fészek-meleg érzését, amikor nem számít a foglalkozás, a pártállás, csak az, hogy itthon vagyunk. Itt játszottunk gyerekként a „sétakert”-ben, vagyis az endrődi ligetben, itt sétálgattunk, itt próbálgattuk kamaszként a szerelmet, vagy amit annak hittünk. Most is itt vagyunk, évtizedekkel a vállunkon, mégis változatlanul. Szeretettel megöleljük egymást, nagyokat nevetünk, előkerül a saját termésű, finom borocska, mások süteményt kínálnak körbe, ismét mások (külön öröm, hogy csupa férfi!) főzik a halászlét, landatlan szorgalommal passzírozzák az alaplét, üdítőt hoznak, közben beszélgetünk, beszélgetünk, beszélgetünk. Akik nem főznek, azok vagy ott lábatlankodnak az üst körül, vagy a padokon üldögélnek, vagy elindulnak megkeresni az ismerősöket, barátokat. Voltak ott olyan barátaink is, akik nem is tartoztak semmilyen szervezett közösséghez, csupán azért jöttek ki, hogy találkozzanak az ismerősökkel. Néha az volt az érzésem, hogy a kiváló szervezők a halfőzést csak ürügyként használták fel az ilyen találkozásokért. (Ha így volt, jó ürügy, sőt, igen finom!) Azért időnként sandán odalesünk az üst felé – mi lesz már, hiszen elmúlt dél is. Aztán a hír: elkészült, sorakozó! Nekiülünk, lecsendesedve megesszük az igazán finomra sikerült ebédet. Kis pihenés, majd tovább zajlik a fő program: a beszélgetés. Itt ott dallamfoslányok jelzik: fokozódik a hangulat. Már el is felejtettük, hogy mindez egy verseny keretében zajlik, de mégis jólesik a zsűri döntése: az Endrődiek Baráti Köre a kőrösi halászlé kategóriában arany minősítést kapott! Ez igen! Melegen gratulálunk saját magunknak, azután lassan szedelőzködünk.

Szép nap volt. Reméljük: jövőre ugyanígy, ugyanígy. Addig is minden jót a Baráti Kör tagjainak, és másoknak is, Kedves Mindnyájunknak.

Németh Eszter



rendőrség és tűzoltóság megszervezését. Köszönet az íjászoknak. Megköszönjük a Polgármester asszony segítségét, és mindenkinek, aki segítette a tábor sikeres megszervezését. Végül, de nem utolsósorban a püspökségnek is köszönjük az anyagi segítséget, amely nélkül nem tudtunk volna ilyen színvonalas programokat megvalósítani.

(Karitászcsoport)



Éntrőd néprajza

Rendezte Dr. Hankó S.

Uhrin Péter feltámadása

Tisztelt Olvasó!

Tímár Máté születésének 90. jubileumára tájházunk apró kiadvánnyal készült. A kötet a Jóisten látta címmel jelent meg. A könyvben a tájházban őrzött Timár Máté hagyatéka írásából válogattunk. Néprajzi oldalunkon ebből a frissen megjelent válogatáskötetből közlünk egy a Falurádióban 1987-ben felolvasott írását Timár Máténak.

(Megjelent: Jóisten látta. Emlékköte: Timár Máté születésének 90. évfordulójára. In: Szonda István szerkesztő. Gyomaendrőd. 2012. 100-102. oldal)

„Uhrin Péter feltámadása

Fejem felett, a szüleimé közelében apróka olajkép tekint reám. Mindössze 15x20 cm-es, de alig kétfenyérvnyi végtelenségén kiterítkezik a virágos tavaszi rét, bimbóikat feslik az akácfa menyasszonyok, néhány tanya szomszédokdók, s a felhőbokrétság kék égbolt alatt vadászkalapos legényke húz parányi szekeret, szemközt a felfelé gördülő nappal. A kép bal sarkán parányi jelzés: UP 1929; azzal a szerény, talán tudatalatti magabiztossággal, hogy megfejt az, akire tartozik, akire pedig nem, menjen szitában hordani a Körös vizét.

Bánatban, örömben, emlékező magányosságban nézem ezt a legénykét. A rég-halott tanyákat, az ékes-szép tavaszt, és a java korú, bajszosan-takáros festőt látom a kép előterében: Uh-



Tóth Ferenc felolvassa Timár Máté művét

rin Péter bácsit. Olykor a fülemnek kellemetes hangját is hallom a hófehér téli világban – mert bizony ez az alkotás ráérős télidőben készült -, hogy térüljek tüstént, ha már szó édesanyám, és hozzam el a pamutvédő kartonlapokat, mert bizony lefest. El is készült a kép, mire rotyogni kezdett a kása, s mindössze ezért az árért: Biz' Isten, vigyázok reá!

Megtartottam az ígéretet: Ötvennyolc esztendeje őrizem, Péter bácsi!

Tanyaszomszédok voltunk, kisebb gyermekei, Miklós és Terka, játszócimboráim. A nagyobbak, Péter, Pál és András



Timár Máté könyvbemutató közönsége

a bátyjaim legénytársai, s mintha arra is vélekednék a telt szomszédolások idejéből, hogyan lett festő. Tisztura szabásra menet vásznaít, eszközeit a megőrzésére hagyta, s mindig kéznél lévő kísértés fülbesúgására Péter bácsi úgy fejezte a félig kész képet, hogy a műkedvelő főhadnagy kezét örökre kihullott az ecset.

Lehet, hogy mindez legenda csupán, de az itt sorakozó emberek mégis arra szavaznak, hogy: Igaz!

Gulyás Pál ekkortájt vallotta versbe, hogy: "Fény esett a rasztba!" Az ugrai Szabó Pál, újvárosi Veres Péter már javában írtak, Sinka István, a mágori juhász balladákat zsongatott a színpadon. Sinka István, a gyomai Papp Zsigmond kézbe ragadta a vésőt, és Uhrin Péter is elindult a színek szírványlása nyomán, széppé giesíteni a család, az osztálya gondjait, s talán a betölthetetlen ábrándjait is. Legfeljebb tíz-tizenöt éve, akkor is dologidőn ki – a bizonyosat nem tudom, elköltözték a szomszédságunkból, de hogy a jövőndő álmai még azután is megkísértették olykor annak is a tanúsítója vagyok. Láttam egy színes ceruzás tablót, ha jól vág az agyam „Póhalom múltja, jelene és jövője” volt a címe, melyen az ökörszekeres grófi múltból, az akkori honfoglaló kispaszart jelen fölött a kultúrházas-iskolás, korszerű jövődőlő varázsolta színes szírvánnyá a hidat, s nyilván másokat is ottan érezve a háta mögött. Bizonyára sógorát, a Daróczi József: Szakadék-át színre vivő Kanadás Timár Jóska bácsit, és a Bajcsy-Zsilinszky Endre hívségeseit, Rácz Lajost és Vasvári Mihályt, a Debreceni Nemzetgyűlés későbbi törvényhozóit.

Nem vagyok műtész, Péter bácsi, egyet azonban hittel vállalok. Azt, hogy az első rimes sor kifejező mondatokba kívánkozó gondolat, bizonyára példája nyomán kezdett formálódni bennem, s nagy szomorúságom, hogy szekerke húzó, gyermek-ki ábrázomatot könyvekbe rótt élet-festményekkel viszonzó sóhasmen tudtam. Szibériából hazatérve már csak a kalapom emelhettem meg a sikereresztje előtt.

De a képei élnek, vallanak, s időtlen-időig feltámad bennük, ahogy újul a tavasz, arat a nyár, betakarít az ősz és álomlódajkálja az anyaföldet a tél.

Akarhat ennél többet anyja-szülte ember, Uhrin Péter bátyám?

Budapest, 1987. márc. 15.

Timár Máté SZOT- és József Attila-díjas író

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza



Kirajzások Gyomáról a Dél-Bánátba

A „Temesi Bánság” később „Bánát” a Maros, Tisza, Duna és az erdélyi hegyek által közrefogott vidék, 1876-1918. Között Torontál, Temes és Krassó-Szörény vármegyék területe. A Honfoglalás óta magyarlakta vidékre a XIII. századtól vlach /oláh-román/ telepések érkeztek kun kenézek vezetésével a Havasalföld felől. 1552-től a török pusztítás a vidéket elnéptelenítette. A török kiűzése után a bécsi udvari „kormány” nem ismerte el a régi birtokosok jogi igényeit, hanem a háborúk tetemes költségeire hivatkozva (ius gladiis) az egész vidéket kincstári birtoknak nyilvánította (1718-ban).

Nem tartozott a magyar korona fennhatósága alá, hanem tizenegy vidéket szervezve mint „Temesi Bánságot” (Temesvár Provinz) katonai igazgatással közvetlenül Bécsből kormányozta. 1778-ban Mária Terézia császárnő- királynő ilyen elnevezését megszüntetve déli és keleti részén „határvidéket” szervezett. A XVIII. század első felében csak német telepések költözhettek ide a birodalom különböző részeiből (főképpen a mai Német Szövetségi Köztársaságból). A század második felében spontán betelepülőként jelentek meg a területen szerbek és románok, valamint katolikus bolgárok. Így lett a „Temesi Bánság” később Magyarhon nemzetiségi szempontból leginkább területe. Legutoljára kegyeskedett megengedni az Ausztriai Ház némi gúnyral mondva, öslakos magyarokat is letelepedni.

A határvidék szervezését az is indokolta, hogy a hanyatló, de még mindig veszélyes Török Birodalom a szomszédban volt. Rádásul 1787-ben kitört az orosz-török háború s az osztrák háznak az orosz cárnővel kötött szövetségi szerződése szerint be kellett lépnie a háborúba, miután Belgrád rajtaütéssel megkísérelt elfoglalása dec. 2-án nem sikerült. 1788. febr. 9-én II. József hadat üzent a töröknek, a birodalom seregét személyesen a császár vezette. A várt katonai sikerek azonban elmaradtak. A török aug. 7-én átkelt a Dunán és benyomult a Temesközbe egészen az erdélyi Hunyad vármegyébe is. A császári seregben egy éjszaka pánik tört ki, mindenki menekült, a császár megtörtén s betegen tért meg Bécsbe.

A gyomai telepések 1794-ben települtek ide a „Deutsch-Banater Grenz Regiment” (Német-Bánáti Határőr Ezred) területére, nevezetesen a debeljacsai pusztára. Mai napig nem tisztázott, hogy miért indult el innen több tucat gyomai család – nyilván engedéllyel a hívó szóra – le a Dél-Bánátba. A temesvári katonai

kormányzóság hatáskörébe tartozott a telepítés ügye. Ennek előtte pedig a „Dél-Magyarországi kincstári puszták bérlő társasága” bérelte a pusztákat. Előbb szerb határőr családokat engedtek ide, de ők valamilyen okból pár éven belül onnan „elszivárogtak”.

Említett katonai kormányzóság átgondolt terv szerint járt el, amikor tíz esztendőre hadmentességet, 6-10 évig adómentességet biztosított a telepéseknek. A lakóházak építéséhez a kincstári erdőkből a telepések ingyen kapták a fát. A házhelyeket, földterületeket kínos német pontossággal kimérve személyekre telekkönyvezték meg. Ehhez járult még a só és dohány kedvezményes forgalmazása, alacsony áron való kiosztása. A tényleges határ és az új telepek között 40 km-es sávban „hivatásos” katonaság, ún. szorezredek uralták a terepet. Mai nevén DEBELJÁCSA területére szintiszta református vallású magyarokat telepítettek Hódmezővásárhelyről, Szentestől, Makóról és Gyomáról. Ők és az utódaik virágzó nagyközséget hoztak létre rövid időn belül ezen az istenáldotta bánáti földön. Az adatok alapján 240-250 család ült meg a kimért földet. Rendkívül nehéz és hosszasan tartó volt a hadkötelezettség, melynek tartama 12 szolgálati évre terjedt. A közbejött napóleoni háborúk miatt a tíz esztendei mentességéből csak 6-7 év lett és bizony vitték a legények elejét katonának. Erre válaszul néhány család visszaköltözött. Forrásunk felsorolja a letelepülő családok neveit, sajnos a helységnevek nélkül, így csak ismereteim alapján merem a következőket „gyomainak” nyilvánítani: Bekó Mihály, Mézes Mihály, Pető Miklós, Győri Mihály, György Sámuel, Csáki János, Pető Pál, Márton György, Csala János, Szilágyi Ferenc, Márton Ferenc, Szőke János, Szalóki István, Kun István, Diószegi Pál, Kerekes János, Körözi István, Török János, Joó György, Fűsüs Ferenc, Biró Márton, Kecsegés Pál, Batori Mihály, Garai János, Laki Mihály, Bogár István, Domokos György, Szalai István és Mihály, Tokai János, Ország Mihály, Szilágyi Mihály, Tótka János, Czirják János, Biró Bálint, Zöld Ferenc, Bányai János, Csáki Ferenc, Szalóki János. A Kis, Nagy, Kovács, Szabó családok ragadványnev feltüntetése nélkül nem azonosíthatók be. A gyomaiak 1945-ig Debeljácson a Gyomai utcában laktak, ami később „Tito marsall útja” lett. A többiekkel ellentétben, akik közül csak tizenketten kaptak adómentességet, a gyomaiak valamennyien hatusztendei adómentességet kaptak. „...ami eléggé bizonyítja, hogy a gyomaiak ügyes diplomaták voltak s jól ismerték a

financ-törvényt, de az is lehetséges, hogy az adómentesség ellenében lemondtak Gyomán viselt nemességükről”, véli szerzőnk. A telepések itt csak egy szerb csárdabérlőt találtak, aki nagy darab kővér ember volt „debeli” magyarosan „debel-la”, ebből eredne tehát a település neve. Amikor 1872-ben a katonai közigazgatás megszűnt, visszaállt Torontál vári megye, 1888-tól a község neve Torontálvásárhely lett, utalással az évtizedek alatt kialakult messze földön híres-neves heti vásárról, 1873-tól törvényesen is „nagyvásár”.

1920. után aztán Debeljácsa. 1799. május 18-án alakult meg a Református Egyház, első lelkésze Tar János. Az egyházi élet egészen össze volt fonódva a politikai község életével. Az iskolát is közösen tartották fent. Az egyházközség a Békés-Bánáti egyházmegyéhez tartozott s ez volt az ország legnagyobb egyházmegyéje trianonig (a Körösöktől az Al-Dunáig terjedt).

1848. szeptember 8-án az osztrák kormány által fellázított szerbek Knicsanin vezér alatt rátörték a községre. Ekkora a lakosok már elmenekültek (a gyomaiak itt-hon voltak Gyomán rokonoknál). Üresen maradt házakat felperzselték évszázadok óta begyakorolt módszerrel pusztítottak. A harangokat magukkal vitték. 1840. május 5-én határozták el, hogy templomot építenek, téglából és vályogból, nádfe-déllel. Ezt a templomot az 1830. évi nagy tűzvész elpusztította. 1833-ban kezdték el a ma is látható szép nagy templomuk építését, amely 1838-ban készen állott. Adataim alapjául szolgáltak: ifj. Gachal János: A Debelyácsai Ref. Keresztény Egyház Emlékkönyve 1838-1938. és Kalapis Zoltán: Balladaénekesek, mesemondók, vásárosok, Fórum Könyvkiadó, Újvidék, 1980. ifj. Gachal János apja után lett ott lelkész, az ifjabbat 1944. őszén a bosszútól líhegő partizánok halálra kínozták, részegen, asztalról a gyomrára ugrálva, a szemtanúk szerint csak a ruha tartotta össze a péppé vert mártír – akkor már szerbiai ref. püspököt. Mert a Bánát német megszállás alatt volt a II. világháború alatt, oda magyar katona nem tette be a lábát. (lásd: Reformátusok Lapja 2009. okt. 18. 8. old. Gachal János mártír püspökünk emlékére).

Cs. Szabó István

Ui.: néhai Főtisztelendő Dr. Sipos István gyomai lp. teológiai magántanár 1966. aug. 11-én meghívta a debeljacsai református gyülekezetet, s itt volt egy népes küldötség, örömkönyvek között áldották a Mindenható Urat az Ősök templomában.

SPORT



Új edzők a labdarúgó csapatok élén



A rövid, de igen meleg nyári pihenőt követően augusztus 18-án megkezdődött a 2012-2013. évi Megyei I. osztályú labdarúgóbajnokság. A Gyomaendrődi FC labdarúgói 2012. július 10-én kezdték meg a felkészülésüket az idei bajnokság küzdelmeire. A felkészülési idő alatt heti három-négy edzést tartottak, valamint hét közben és a hét végén edzőmérkőzéssel zárult a program.

Az új bajnoki idényre új edzővel vágtatott neki a felnőtt csapat. Zsíros György személyében egy tapasztalt, rutinos edző érkezett a csapat élére. Az elmúlt szezonban a két játékos edző, Toldi Balázs és Farkasinszki László igen jó munkát végeztek, de egyéb elfoglaltságuk miatt tovább nem tudták vállalni az edzői munkát.

A csapat játékos állománya jelentősen nem változott, nagy eredménynek könyvelhető el, hogy az elmúlt évi keretet sikerült egyben tartani, így az igazolt fiatal játékosokkal reméljük, erősödik majd a csapat. További fiatalításon fáradozik a vezetőség, nagy szükség van rájuk, a tapasztalt idősebb játékosok mellé kellenek a fiatalok. A bajnokság végére nem tűzünk ki elérhetetlen célt a csapat számára, szeretnénk magabiztosan megőrizni a Megyei I. osztályú tagságunkat, és az első tízben végezni a bajnokság végére. Bízunk a sikeres éves szereplésben, ami meghozhatja a csapat számára a kitűzött célt.

Az egyesület erre a szezonra igazolt, ill. távozott játékosai:

Érkezett	Honnan	Posztja	Korosztály
Ollé Péter	Békési FC	Védő	Felnőtt
Kovács Róbert	Kondorosi TE	Támadó	Felnőtt

Távozott	Hova	Posztja	Korosztály
Béres Tamás	Csárdaszállási SzSK	Kapus	Felnőtt
Csikós Gábor	Csárdaszállási SzSK	Védő	Felnőtt
Csák János	Szeghalmi FC	Védő	U-19
Számel Pál	Kétegyháza SE	Védő	U-19

Új edző irányításával készül az U-19 korosztályú csapat is. Az új edző Timár Richárd, egy agilis, jó képességű fiatal, akivel reméljük, megújul az utánpótlás csapat.

Az U-16 korosztály is új kezekbe került. Pelyva Miklós ismét visszatért a labdarúgás vérkeringésébe, vele ért már el szép sikereket az egyesület jó néhány évvel ezelőtt. Reméljük sikerül neki újra jó eredményeket elérni a fiatalokkal.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2012. 08. 18. Szeghalmi FC – Gyomaendrődi FC 1 : 1
G.: Farkasinszki L.
Ifi.: 2 : 0 G.:

A nyár adottságából adódóan, szabadságok, nyaralások, lassan állt össze a Gyomaendrődi FC kezdő csapata, a mai mérkőzésen is több hiányzó volt. A hazai csapat mezőfövényben játszott, már a mérkőzés kezdetétől támadólag lépett fel, de támadásait a vendégek fiatal védelme Kádas kapus vezérletével jól semlegesítette. A félidő közepén azonban egy erősen véleményes góllal megszerezte a vezetést a hazai csapat. Szünet után már a vendégek is

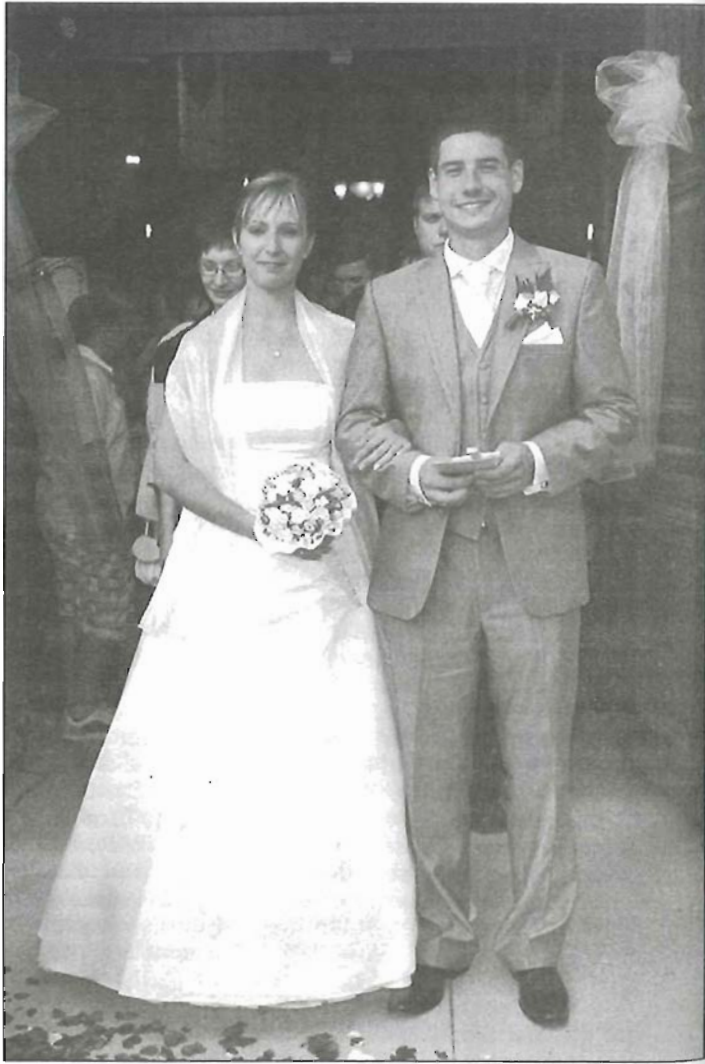
többet támadtak, és egy kapu előtti tömörülés után megszületett az egyenlítő gól is. Az utolsó negyedórát emberhátrányban játszó gyomaendrődiek nagyot küzdöttek és értékes idegenbéli döntetlenül értek el egy jó erőkből álló hazai csapat ellen.

2012. 08. 25. Gyomaendrődi FC – Békéscsabai MÁV SE 1 : 0
G.: Toldi B.
Ifi.: 2 : 2 G.: Kovács N., Gyuricza L.

Rekkenő hőség várta a csapatokat az új bajnokság első hazai mérkőzésén. Mindkét csapat bátran felvállalta a támadó játékokat, így élvezetes jó mérkőzés alakult ki. A védelmek a kapusokkal az élen mindkét oldalon jól verték vissza a csatárok próbálkozásait, az első félidőben nem is született gól egyik oldalon sem. A második félidőben is folytatódott a bátor támadójáték, amiben a hazaiak bizonyultak jobbnak, egyik támadásukat a vendégek csak szabálytalanság árán tudták megállítani a büntető területen belül. A jogos 11-est értékesítette is a hazai csapat. Ezt követően is támadásban maradtak a csapatok, a hazaiak újabb gólt szerettek volna lőni, a vendégek pedig az egyenlítésért küzdöttek. Újabb gól azonban már egyik oldalon sem született, így a sok helyzetet hozó mérkőzésen a hazaiak otthon tartották a három pontot, nem érdemtelenül.

Fülöp Zoltán

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...



Augusztus 25-én kötött házasságot az endrődi templomban
Bene Tibor és Búza Katalin.

Kívánunk nekik sok boldogságot, életükre Isten áldását!

POSTÁNKBÓL



Olvasóink írják...

Államalapításunk ünnepi megemlékezésére „Országtorta” készítés

Kedves Olvasóim!

Tavaly a decemberi számban olvashattak a „VÁROSUNK” című lapban a Hanyecz házaspárról, akik gyomaendrődi származásúak és egy kitűnő cukrászdát üzemeltetnek Vecsésen az én lakóhelyemen.

A sors kifürkészhetetlen akaratából egymásra találtunk, (mi gyomaendrődiek) s nem állom meg, hogy ne számoljak be Önöknek az augusztus 20-i ünnepi tortáról. Ebben az évben is, mint minden augusztus 20-án, nagy ünnepségen emlékezett meg városunk Szent István királyi örökségéről, s már hatodik éve a KARAMELL CUKRÁSZDA tulajdonosa és teljes cukrász „gárdája” odaadással és lelkesedéssel süti meg az ORSZÁGTORTÁT, ez most már hagyománnyá vált, „Hungarikum”-nak számít.

Az állami ünnepség befejezése után mindenkit szeretettel vártak a Karamell Cukrászdába Hanyecz Erzsike és csapata. A felemelő ünnepséget a hőség sem zavarta meg, az ünnepség végén lelkesen vonultunk át a Cukrászdába, mint egy nagycsalád, hogy megköszönjük az ez évi országtortát.

Fáradhatatlanul kínálták a vecsésieket a legújabb különlegességből, az országtortából. Az ünneplő tömeg meglepte a Cukrászdát, annyian voltunk, hogy egy tűt sem lehetett volna leejteni, de ez jó dolog, mosolygós, a melegtől kipirult arcokat együtt látni... Erzsikék nem győzték a tortákat tányérokra rakni, polgármester,

Gyomaendrőd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata

Tisztelt Iványi László Plébános Úr!

Engedje meg, hogy Gyomaendrőd Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata és a Roma Polgárjogi Szövetség elnökeként megköszönjem, hogy városunkban szolgált. A helyi cigányság nevében köszönjük Önnek, hogy gyermekeinket a kereszttség szentségében részesítette, fiataljainknak az öröm pillanatában a házasság szentségét kiszolgáltatta, illetve a gyász pillanatában vigasztalón szólt a gyászolókhöz.

Bízom abban, hogy új szolgálati helyén jól fogja érezni magát, és az emberek üdvösségéért dolgozik. Együttal engedje meg, hogy a gyomaendrődi cigány lakosok nevében kívánjak a munkához erőt, egészséget.

Maradok tisztelettel:

Szécsi Zsolt
Gyomaendrőd Város
Roma Nemzetiségi Önkormányzata
elnöke

Gyomaendrőd, 2012. VIII. 7.

alpolgármester úr is derűsen segítette munkájukat, hogy mindenki hozzájusson egy-egy szelet finomsághoz. Boldogság érzése töltött el, a sok-sok embert testvéremnek éreztem. A meghatottságtól még a könnyem is kicsordult.

Ami még egyedi a Karamell Cukrászdában, hogy három generáció, nagymama, anya és leánya, izig-vérig cukrászok készítik, s kínálják a betérő vendégeknek, ezeket a finom szépségeket.

Ők generációkon keresztül megmaradtak igazi gyomaendrődiek, tisztaszívű, őszinte, kedves emberek!

Az évek alatt, az első madártej torta, a második szatmári szilva torta, a harmadik pándi- meggy torta, a negyedik szilvagombóc torta, az ötödik barackos kölestorta volt, és az idei évben a szabolcsi almás-mákos torta lett az országtortája. Annál is inkább büszkék lehetünk rá, mert mindegyik hazai alapanyagokból készült. Azért írtam le sorban, mert Hanyecz Erzsikék hihetetlen szakértelemmel, ügyességgel, pompázatos látványban készítik el, és kínálják az embereknek, azóta is egész évben folyamatosan.

Ők a cukrászat kiemelkedő „édességszobrászai”!

Csak felsőfokon, elismeréssel tudok róluk írni, hogy milyen figyelmesek.

Ha kedves Olvasóim Vecsésen járnak, feltétlen térjenek be hozzájuk egy édességgöltemény megköszönésére...

Az ünnep megható és tiszteletet parancsoló volt, kívánom, hogy sok ilyen és hasonló ünnepen legyünk együtt, érezzük a magyarságunk s az összetartozásunk...

Vecsés, 2012. augusztus 20.

Benke Mária



Három a kislány, Hanyeczek

Tisztelt Roma Nemzetiségi Önkormányzat!
Tisztelt Elnök Úr!

Köszönöm leveleteket, köszönöm a kedves sorokat.

Újságunk hasábjain keresztül válaszolok, mert üzenetem mindenkinek szól.

Én büszke vagyok az endrődi cigányokra. Jó barátságban voltunk az elmúlt 23 év alatt.

A cigányok egy ősi kultúra hordozói. Értéket képviseltek. Őrizték meg ezeket az értékeket: összetartozás, család szeretet, gyermekáldás vállalása, gyerekek szeretete. Ragaszkodtak a hithez: nem hagyják, hogy gyermekeik pogány módon nőjenek fel, megkereszteltetik őket. Halottaitokat nem pogány módon temették el, megadjátok nekik az igazi végtisztességet. Hisztiek az Isten szeretetében, a biztok a másvilági viszontlátás reményében. Ragaszkodtok hagyományaitokhoz. Ezekben a dolgokban példát mutattok!

Számos cigánygyereket tanítottam az iskolában. Sok tehetséges cigánygyerek került ki iskolánkból, akikre szintén büszke vagyok.

A cigányok – még egyszer mondom – egy ősi kultúra hordozói. A kultúra mögött emberek vannak, akik Isten gyermekei.

Köszönet a sokéves együttműködésért.

Hunya, 2012. VIII. 25.

Iványi László
plébános

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Minősített referenciainstémény lesz a Rózsahegyi

Iskolánk sikeres pályázatának eredményeként 6 millió Ft támogatást nyert el „A referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése” című pályázaton. A projekt végére intézményünk egyike lehet a közoktatás-fejlesztés minősített bázisainak, ahol lehetőség nyílik majd a hálózati együttműködésre, hospitálásra, az egymástól tanulásra, és amelyek során átadhatjuk másoknak az eredményesen működő „jó gyakorlatainkat”.

A projekt címe: Tanuljunk együtt, egymástól, megvalósításának ideje 2012. május 02. és 2013. január 03. közötti időszak.

Iskolánk a TÁMOP-3.1.4.-08/2. jelű, „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben” című projekt sikeres megvalósítója volt. Ennek köszönhetően lehetőséget kaptunk egy előminősítésre. Azok az iskolák élhetnek ezzel a lehetőséggel, akik majdani referencia-intézményként várhatóan más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó, gyermekközpontú, szervezeti innovációval rendelkező és ezt átadni képes közoktatási intézményként képesek folyamatosan működni.

A most futó projekt során megtörténik a referencia-intézményi működéshez szükséges szervezeti, oktatásszervezési és szolgáltatás-szervezési gyakorlat kialakítása és beépítése a pedagógiai programunkba valamint mindennapi gyakorlatunkba. Iskolánk folyamatos fejlesztő munkájának szakmai eredménye, elismerése a referencia-intézménnyé válás lehetősége.

Nyári táborok



Rongybabák és készítőik

Az utóbbi években a családok szűkülő anyagi lehetőségei miatt pályázati támogatással megvalósított nyári táborokat, programokat igyekszünk szervezni tanulóink számára. Az idén is sikeresen pályáztunk két programra, illetve partnerként részt vettünk a Hétszínvirág-Tüskevár nevű civil szervezet által szervezett programok megvalósításában. Ennek köszönhetően mintegy 80 tanulóknak volt lehetősége a nyári szünetet aktív táborozással tölteni. A táborozás nem a hagyományos értelemben történt, hiszen a gyerekek nem utaztak el, de a helyi kínálat is nagyon színessé tette a programokat, amelyeket röviden bemutatunk az alábbi sorokban.

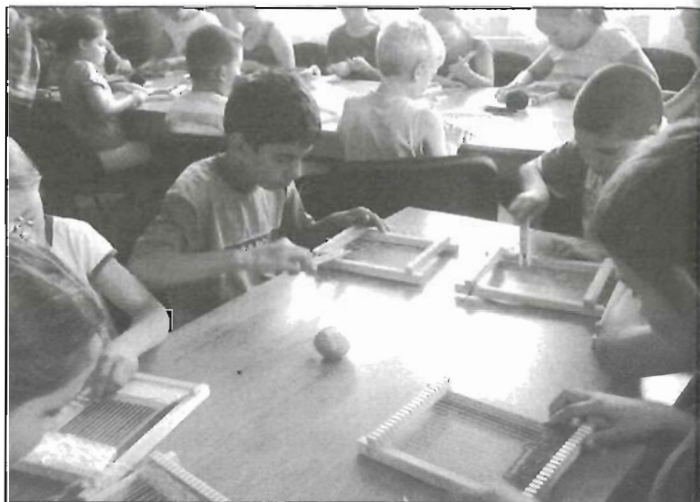
A Nemzeti Erőforrás Minisztérium megbízásából az Oktatáskutató Intézet a Wekerle Sándor Alapkezelővel együttműködve a Nemzeti Tehetség Program keretében nyílt pályázatot hirdetett a fogyatékkal élő tanuló, és a roma fiatalok integráló környezetben megvalósuló, tehetséggondozást szolgáló programjainak támogatására.

Iskolánk sikeresen pályázott mindkét lehetőségre és összesen 1,7 M Ft támogatást nyert el. A pályázatok megírásában, a táborok szervezésében kiemelt szerepe volt Szentpéteriné Uhrin Ildikónak, iskolánk pedagógusának.

A „Velem, veled” programban elsősorban azok a gyerekek vehettek részt, akik korábbi tehetségműhelyek munkájában is jelen voltak. A tehetséggondozó programban a gyerekek tovább ismerkedhettek a roma kultúra jellegzetes elemeivel, a cigányság színvilágával. Batikoltak, ékszerrel, gyöngyszövés, gyöngyfűzés ismerkedtek, kirándultak Jakab-



Gladiátorok küzdelme



A fiúk is megtanultak szöni

szállásra. Előadás - ki mit tud napon vettek részt, ahol játékok, papírsáskány-készítés, kiállítás, valamint tyúkpörkölt és torta várta őket.

A „Más-kép, kicsit másképp” program célja a fogyatékkal élő, ám tehetséges gyerekek vizuális kompetenciájának fejlesztése volt. Fejlődött a résztvevők térlátása, forma-érzékelése, színlátása, esztétikai érzékérőse, nyitottsága, igényessége, fantáziája, ezáltal a tehetségük is kibontakozik. A programban kézműves foglalkozások (batikolás, rongybaba és zúgattyú készítése, fotómontázs, papírsáskány készítés-repetítés, nemezelés), kirándulások (Szarvas, Jakabszállás) szerepeltek.

A Hétszínvirág Tüskevár Közhasznú Bt.-vel közösen három alkalommal táboroztunk.

A gyerekek időutazáson vehettek részt öt napon keresztül. A történelmi korokat megidézve volt kincsvadászat, keresztes háború, görög leányrablás, barlangrajz készítés.

A nevelőszülői hálózatban nevelt gyerekekkel eltöltött napok alatt tanulóink saját történeteket osztottak meg egymással a „Mese-csere” táborban. A tanyagondnoki körzetben élők is tartalmas öt napot tölthettek el a nyár folyamán. Az utóbbi két program az NCSSZI támogatásával valósult meg.

Tíz nap Nagyenyeden

Testvérvárosunkban, Nagyenyeden az Inter-Art stúdió szervezésében hetedik alkalommal rendeztek művészeti alkotótábor, melyben Gyomaendrődöt két rózsahegyis diák képviselte. Forgács Genovéva és Gondó Bettina megismerkedett az ikonfestés, a linómetszés, a kolográfia és a szobrászat rejtelmeivel. Minden nap művészek segítségével, iránymutatásával készültek az alkotások, hogy a táborozó kiállításra a legszebbek kerüljenek.

Az iskola életéről további információkat, képeket találhatnak az iskolánk honlapján: www.rozsahegyiskola.hu



Móra Ferenc:

A SZALONTAI KOVÁCS

Mátyás király egyszer, mikor szokása szerint szegény vándorlegénynek öltözve járta az országot, jó napszállat után érkezett be Nagyszalontára. A cudar téli zimankó bekergette az embereket a tűzhely mellé, hiába bolyongott a király a csendes utcákon, sem egy lelket, sem egy nyitott ajtót nem talált sehhol.

Fáradt volt pedig a király, főzött is kegyetlen, az éhség is elcsigázta: ugyan megőrült, mikor a város szélén meglátott egy kovácsműhelyt. Könnyű volt meglátni, mert a nyitott ajtón röpökődek kifelé a szikrák, ahogy a mester odabent kalapálta a vasat az űllőn.

- Szerencsés jó estét - köszönt be Matyás a kovácsműhelybe.
- Mi járásban vagy, öcsém, ebben a kutyának se való időben?
- biccentett a kovács.
- Szegény vándorló vagyok, rám szakadt az este, nincsen hova lennem. Megáldandó kelmeidet az Isten, ha juttatna szegény fejemnek valami kis zugot éjszakára.

A kovács letelepítette a kalapácsot, beletörülte a kezét a bőr kötője sarkába, aztán a karjába kapaszkodott a királynak.

- Kerülj beljebb, öcsém, a tisztaszobába, hátha kerül valami harapnivaló is.

Szabadkozott a király, hogy nincs ő az lyesmihez hozzászokva, jó lesz neki a műhely sarkában is egy falat kenyér, egy kis szalmavacok. De a kovács barátságosan a vállára ütött neki.

- Otthon parancsolgass, öcsém! Márton kovács csak olyan úr a maga viskójában, akár a király Budavárában.

„Igaz van ennek a jó embernek” - gondolta Matyás, s nem kérte magát tovább, hanem letelepedett az asztal mellé, amely már akkor le is volt terítve szép fehér abrosszal. Szép fehér abrosszon nagy mázas cseréptál, mázas cseréptálban forró tejbekása, jó sűrűn behintve mazsolaszőlővel.

- Tessék, egyék, nem lesz egyéb! - kínálkozott szívesen Márton kovácsné.

- Jó étel ez annak, aki szereti - biztatta Márton kovács a vendéget, s jó példaadás okáért úgy belekanalazott a tálba, hogy öröm volt nézni.

Mátyás is nekifohászkozott, hanem inkább csak a mazsoláját halászgatta a rózsás fakanállal, s mosolyogva mondogatta:

- Jó nekem a mazsolája is. Odafönt is ezzel élek péntek napokon.

- Hol légyen az az odafönt? - kérdezte Márton kovács.

- Hát Budavárban, a király házában.

Márton kovácsnak torkán akadt a forró tejbekása, alig bírta szóhoz jutni tőle:

- Hát miféle szerzet vagy te tulajdonképpen?

- Matyás varga vagyok, a Matyás király udvari vargája, kezem munkájából élő szegény ember.

- Az már más - nyugodott meg a kovács -, majd megijedtem, hogy tán valami előkelőség vagy, aki a király öfelségével mártogat egy tálba. De ha te is csak ilyen magamformájú szegény ember vagy, éltesen az isten mazsolaszőlővel! Hintsd meg vele még egyszer ezt a kását, anyjuk!

Ahogy az asszony kiperdül a konyhára, azt kérdi a kovács a vendégtől:

- Hát aztán hogy mondja a szolgálat? Van-e jó gazdád?

- Nincsen rá panaszom, ámbátor néha nagyon is kötőzködő kedvében van a király. A minap is úgy vágott a fejemhez egy fejelés csizmát, hogy mind kinyulott belőle az aranypatkó.

- Nono, öcsém, bizonyosan benned volt akkor is a hiba! Nem az az ember Matyás király, aki ok nélkül bántaná a kisebbet. Tán nagyon is ormóltan foltot vetettél a csizmájára.

- Szó, ami szó, biz én elnagyoltam rajta az öltést. De nem csuda, mikor a királyné asszony is egyre zavarta hozzám az inasát: hogy hát az ő templombajáró csizmacskája mikor lesz már készén.

Eppen erre lépett be Márton kovácsné, s megszólalt nagy ajtátfosán, míg telezőrt a kását mazsolával:

- Ó, de szeretném én egyszer a királyné asszony csizmacskáját látni! Valami szépség lehet az, ugye, leltem Matyás varga?

- Biz azon van mit nézni; hanem mást mondom én kigyelmednek. Szalajtsa föl egyszer a gazdát Budavárába: küldök tőle ezért a mazsolás kását szakszított olyan egy pár csizmát, amilyent a királyné is csak hűsvét napján húz a lábára.

Olyan józút nevetett erre a tréfabeszéde Márton kovács meg a felesége, hogy alig győzték a könnyüket törölgetni. Hát mire egészen szárazra törülköznek, egy szem mazsola nem sok, már

annyi sincs a kásán.

- Ugorj már egy kis mazsoláért, asszony - mondja megint a kovács -, ne éhezzen ez a szegény fiú.

- Sose menjen, nénémasszony - szabódott Matyás -, ne fossza ki énmiattam az éléskamráját!

- Jut is, marad is - nevette Márton kovácsné, s úgy meghintette még egyszer a tálát, hogy több volt már benne a mazsola, mint a kása. S mire Matyás megfelelt a vacsorának, akkorra már ágyat is vetett neki a jó asszony a kuckóban, a Márton kovács subájára. Nem is álmodott a király a selyemvánkoston soha olyan szépet, mint most a tulipántos subán. Nem is ébredt fel addig, míg a kovács másnap reggel ki nem verte a szeméből az álmot egy nagy libazsíros lángossal.

- Ezt majd elviszem az útra - mondta Matyás -, mert nem időzhetek tovább. Sietős az utam, nagyon várnak már otthon a király cizmái. Hanem annyit mondhatok gazduramnak, hogy nem bánja meg, ha fölkeresi Matyás vargát a budai Várban.

Kezet adott rá Márton kovács, hanem azért harmadnapra már úgy elfelejtette Matyás vargát, mintha soha hírét se hallotta volna. Nem adhat hitelt az ember minden jöttment vándorló szavának. Meg aztán volt öneki egyéb dolga is. Jött a szalontai vásár, arra készülődött, kalapálva a sok patkót, járomszöveget, kocsvasalást. Hogy javában dolgozgat, egyszer csak leugrik ám a műhelyajtóban egy habos paripáról egy kényes dalia. Ezüst a ruhája, ura a tartása, haragos a szava, a szeme járása.

- Itt lakik-e Márton kovács?

- Én vagyok az, vitéz úr. Szolgálhatok valami rangos acélpatkóval?

- Nem kell énnekem a te rangos acélpatkód, hanem kellesz te magad, Márton kovács! Matyás király hívat magához Budavárába, azt mondják, valami rosszat beszéltél róla minapában holmi vándorló legénynek.

Elállt Márton kovácsnak a szíve verése. Elbúcsúzott a síró-rívó feleségétől, aztán fölkapaszkodott a szamarára, s megindultak a királyhoz nagy csendességben. Csak akkor szólalt meg Márton kovács, mikor fölértek Budára:

- Szépen megkérem vitéz uramat, ne vezessen engem addig öfelsége színe elé, míg Matyás vargával nem beszéltem. Hadd váljanék egy-két szót azzal a haszontalan csavargóval.

- Magam is úgy akarom - felelte a király vitéze, s vezette a kovácsot márványlépcsőkön, biborszőnyegek keresztlől a Várba. A szemét se merte fölvetni szegény kovács, csak mikor a vitéz a fölébe sügött neki:

- Ott ül Matyás varga a sarokban!

Csakugyan ott ült Matyás király nagy arany karszékekben, korona a fején, bársonyköntös a vállán. Nevetve csapott a tenyerébe a szalontai kovácsnak.

- Isten hozott, Márton kovács! Hát csak nem jöttél volna el, ha érted nem küldök. No, kerüljünk beljebb a tisztaszobába, hátha akad valami harapnivaló.

Azzal karra kapta a kovácsot, s vitte befelé egy kis benyilóba, ahol már meg volt terítve az asztal szép fehér abrosszal, szép fehér abrosszon nagy mázas cseréptál, mázas cseréptálban tejbekása, jó sűrűn behintve mazsolaszőlővel.

- Tessék, egyék, nem lesz egyéb! - kínálkozott szívesen a királyné, aki egyszerre csak bent termelt a szobában.

- Jó étel ez annak, aki szereti - mosolygott a király a kovácsra, akinek nem kellett nagy biztatás, mert még ki is kaparta a tálát.

- Jólélik, szolgám? - kérdezte a király, s intett a királynénak, aki kivitte az üres tálát, meg visszahozta tele mazsolás kásával. Csak-hogy most már ezüst volt a kásája, vert arany a mazsolája.

- Láss hozzá, Márton kovács - unszolta a király a vendéget -, szereted te a tejbekását.

- Jó nekem a mazsolája is - felelte a kovács -, ilyet nem minden pénteken lehet enni Szalontán.

A király elmosolyodott, s maga is segített telerakni a kovács zsebét arannyal, hogy csak úgy dagadt bele. Aztán odaszólt a királynénak:

- Ugorj már, hékám, egy kis mazsoláért, hadd teljen be vele ez a szegény ember!

- Sose menjen, fősleges asszonyom - szabódott a kovács -, ne fossza ki énmiattam a kincsekamráját!

- Jut is, marad is - nevette a királyné, s megint telehintette arannyal a tálát. Jutott már belőle még a csizma szárába is Márton kovácsnak. Mikor aztán felkészülődött a jámbor, s nagy hálálkódva elköszönt királyi gazdájától, az ajtóból visszaintette Matyás:

- Hej, de csak eszelelejt ember lettél, Márton kovács! Mit szól otthon az asszony, ha itt felejtetted ezt a pár csizmát, amilyent a királyné is csak hűsvét napján szokott a lábára húzni?

Azzal a karjára akasztott egy pár bársonycsizmát, aminek ezüst volt a sarka, arany a dratvája, két karbunkuluskó a két pitykegombja.

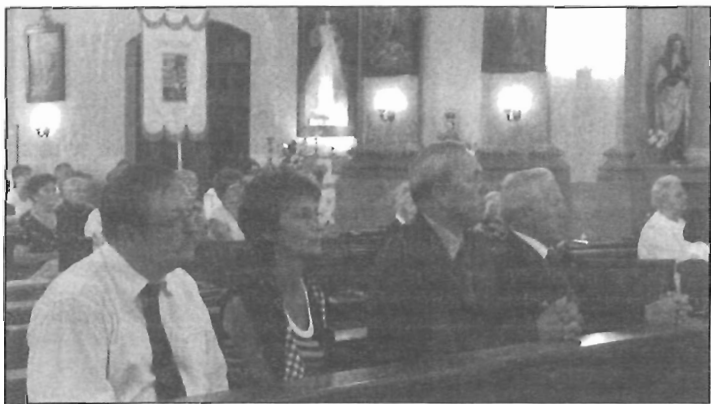
- Tisztelem a feleséged, Márton kovács! Egészséggel szaggassa el a Matyás varga ajándékát!

Jaj, dehogyan szaggatta, dehogyan! Élete fogytaig külön polcon tartogatta Márton kovácsné a kamrában a királyné csizmáit, s még a komaasszonyának is csak sátoros ünnepeken mutatta meg.

SZENT ISTVÁN-NAP

Gyomaendrőd - 2012. augusztus 20.

A Szent Imre római katolikus templomban szentmise nyitotta meg ünnepi megemlékezést. Czank Gábor plébános prédikációjában a Szent István-i hagyományok tiszteletére és az államalapító király jelentőségére hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy a kereszténység jelentette azt az alapot, melyre első királyunk felépítette Magyarországot; és ma is ez az alapja az európaiságunknak. A szentmise végén a plébános úr megszentelte a kis cipókat, melyeket kivittünk a Hősök terére, az ünnepség színhelyére. A városi ünnepség Várfi András polgármester köszöntőjével nyílt meg. Davidovics László, a Tisza Kálmán Oktatási Intézmény Gyomaendrödi Tagozatának vezetője ünnepi beszédében a Szent István ünnep jelentőségéről beszélt. Az államalapító királyunk eszmeisége, hogyan silányult a kommunizmusban egyszerű új kenyér ünnepévé, és hogyan kezd visszanyerni jelentőségét mai korunkban - mondta ünnepi szónoklatában Davidovics László. A feldíszített asztalokra elhelyezett négy nagykenyeret Czank Gábor plébános áldotta meg, melyeket ezután Várfi András polgármester szegett meg. A kiscipók kiosztása zárta az ünnepséget.



Hunya - 2012. Augusztus 20

A hunyai Szent László Király templomban is ünnepi szentmise emlékeztek államalapító első szent királyunkról, Szent Istvánról.

Beszédében Iványi László tb. kanonok, plébános kiemelte, hogy „Szent István tanúságtevő életre hív minket ma is. Ilyen életre szól a minket követő nemzedékekért vállalt komoly felelősség is.

Szent István királynak megmaradt a jobb keze, ma körmenetben viszik Budapest utcáin. Szent István királynak megmaradt a ujjlenyomata is: mi vagyunk azok! A falvak, a városok, a templomok, az Egyház, a hit, a kereszténység és a nemzet: benne te és én!

Új esemény volt, de hagyományteremtő, hogy a szentmise végén a plébános megszentelte a nemzeti színű szalaggal átkötött kenyeret. A szentmise után a templom előtt Miskó Bence jegyző (Polgármestert helyettesítve) megszelte a kenyeret, és a jelenlévők elfogyasztották.



Irodalmi oldal



A Jóisten látta

Emlékkötet Timár Máté születésének 90. évfordulójára

„Akarhat bármit az ember fia,
Terve falevél fanyúvó szélben,
Maga is dróton rángatott játék,
A Végtelen Nagy Isten kezében.

Káromkodni szokott a gyáva,
Fogát csikorgalja a tehetetlen,
Az alázasos mellét kalapálja
És imáját szegzi az éggel szembe:
Ha Te akarsz, mert jól akarsz,
Ezerszer áldom a neved: Isten.”

(Timár Máté elvesztett verse, melyet Vaszkó Irén őrzött meg emlékeztetőben. Vaszkó Irén közlése 2012.)

Timár Máté neve, szellemi öröksége szorosan összetartozik Endrőd - Gyomaendrőd nevével. Ahogyan része a XX. Századi magyar irodalom népi-nemzeti vonulatának is, lelki rokonságban van olyan alkotókkal, mint Németh László, Tamási Áron, Sütő András, Sinka István.

„S mi vagyok én, kérdés. Egy népi sarjadék /Ki törzemnek élek, érette, általa/ Sorsa az én sorsom s ha dalra olvadék,/ Otthon leli magát ajakimon dala” - idézhetjük Arany János ismert sorait, melyekben helyét, elköltezeltséget szedi versbe Petőfihez írt levelében.

Timár Máté sorsát, írásait is mélyen meghatározta a Szülőföld, de tágabb értelemben a Haza iránti elkötelezettség. Ez műveinek ihletője, témája, alakjainak formálója, szeretett anyanyelvének hordozója. „Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!/ Sarkcsillag a négy égtáj felől!/ Anyanyelvet billyogként jelöl!/ Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, / új kenyér íze, lepergő könny sója, / öröm-kacagás, lelki Kába-kő.../ Isten áldjon! Te légy végső álmunk,/ s ivadékainkban szebb jövő!”

Timár Máté magyatekta, öröksége előtt akkor is tisztelt városunk, amikor az endrődi fiókkönyvtár felvette nevét, amikor az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjteményben dokumentumok, személyes tárgyak kaptak állandó helyet, és akkor is, amikor az író születésének 90. évfordulójára emlékkötet jelent meg. E kiadványt a napokban vehette - veheti kezébe az érdeklődő, bemutatása 2012. augusztus 18-án a Gyomaendrődiek V. Világtalálkozójának záró programjaként szerepelt.

Az augusztusi délutánon Timár Máté velünk volt. Ez elsősorban Ricsey Edit gimnáziumi (magyar-történelem szakos) tanárnő érdeme, aki úgy hozta közénk az író, hogy közben kor- és irodalomtörténetet, szülőföld- és hazaszeretetet is kapjunk. Alapos, életrajza - művekre kiterjedő bemutatását segítették az általa választott szemelvények, amelyeket Cserenyecz Éva és Tóth Ferenc kiváló tolmácsolásában hallhattunk. Vaszkó Tamás nyugdíjas középiskolai igazgató személyes emlékekkel, dokumentumokat, leveleket mutatott a közeli baráttól.

Az előadások alatt fekete-fehér képekről tekintettek ránk Timár Máté szülei, iskola- és pályatársai, régen élt endrődiek, jelent meg az író szikár alakja. Archiv fotók árnyaiban-fényeiben őrződik a múlt, elmosódó alakokban, fakón megmaradó falusi pillanatokban.

Timár Áron gondolataival zárult az emlékezés, aki - apja hagyatékának jogutódaként - köszönetét fejezte ki „a Tájház Alkotóközösségének lankadallan munkájáért”. (Szerkesztő: Dr. Szonda István, segítője felesége: Barna Zsuzsanna.)

A könyv a Gyomai Kner Nyomdában készült, alapításának 130., Gyomaendrőd születésének 30. évében.

Polányi Éva

Előszó

Az író életét most már mások írják. Mindenki más fonatát vesz fel a szerteágazó életből és életműből, s azt szövi tovább a számára kedves irányba, két egymástól évtizedek távolságában lévő írást-emléket párosít, miközben számos alapvető fontosságú momentum fölött tovasiklik, mert azáltal más irányba vezetne az emlékezés útja. Kiről szól ez inkább! Az íróról, vagy az újríróról, újra értelmezőről!

Beszédes élet volt az övé. E kötet lapjain a fanyasi parasztyerek és a kisdíák életébe belépve, végigkísérjük a szárnypróbálgatások és kényszerű megtorpanások, majd újbóli nekibuzdulások korszakait, és ezáltal jobban megértjük a „honnan-hova”, a „mi lett volna, ha” kérdéseit. Azt, hogy az életműnek az irodalmi hagyatékkal melles magá az életút a meghatározó része. S ez az életút lassan a tízedik x-be lépve is folytatódik, az evilági elköszönés pillanalfelvétele után a lelett pennát mások veszik kézbe, újabb színekkel gazdagítva a még mindig közöltünk tanyázó nem fakuló emléket.

2012. július 27.

Timár Áron

Vallomás az anyanyelvről

Szívemben fészkelő és tudatomig sejtelmeskedő hittel hiszem, hogy mindannyian gyémánttal születünk a nyelvük alatt, s az anyanyelven-szólás képessége az.

Valami megfoghatatlan és utánozhatatlan ajándékkal kopogtatunk a világ ajtaján, koldusként és királyi kincessel, mely persze nyers még, mint a dél-afrikai tárnákból napvilágra hozott csiszolatlan gyémántkavicsok, s ékszerre szépítéséhez mérhetetlen szorgalom, kitartás, türelmes szeretet és mives felelősségérzet szükségesetiek, de így is bennünk lakozik vele minden, ami a virágénekektől a Németh László-i alkotásokig, a kossuthi orációktól a tudósi okfejtésekig terjedő önkifejezés szerszáma lehet. S méghozzá hogyan!!

Ha úgy tetszenék, hát az idő és a tér feltétlen birtokosaképpen, hiszen eredetileg évezredek, formálódásának, kialakulásának színterében világ-részeket ölel át, miközben írott és íratlan történelmünk is a tarsolyában hordozza. És én ezt mindent a tanú hitellel meg is hitelhetem, hiszen hadifogoly-kenyéren, valahol a valamikori Magna Hungáriában, Gyarmat-tartománybéli baskírokkal, mordva és komi ipari tanulókkal csemegézhettem a rokoni szavak azonosságának zamatos gyümölcseit, hallgathattam az urali halászkó halóvönö melódiait, alig különbözöket a Bartók- Kodály fellárta kincs legrégibb rétegeitől, s eresztett később gyökereket a lábam egy moszkvai klubban az udmurt népének elött, akiben mintha az én Cergely Timár János nagyapám támadott volna fel.

S az egész tanulságtételben az a legkülönösebb, hogy mindezekért a tapasztalatokért, felfedezésekért nem is kellett volna a világ végére mennem, hiszen minden újszülött a saját bőrén élheti át, miközben beszélni tanul, akárha még csak az ösztön és ulánózás fészke meleg tenyerében is.

Mert olyan az anyanyelv örökölt képessége, Tamási Áron szülőföldre alkalmazott hasonlatával élve, mint egy láthatatlan kehely, „miben a földi étel levének kivonata van: az a titokzatos, egyetlen ílet, melybe a kerek földnek minden fűszere egybefőzött.”

Benne a nyelvleremlődés drága nyomai, az Ómagyar Mária- siralomtól, a Halotti Beszédőtől Balassi Bálintig, Mikes Kelemtől Sütő Andrásig, Arany Jánostól Nagy Lászlóig, Pázmány Péteről, Károli Gáspártól Illyés Gyuláig, a Gellért legenda daloló lányától Kallós Zoltán csángó öregasszonyáig, Miklós Gyurkáné Szályka Rózsáig, a lehetőségek nyers gyémántjába ágyazva. De vele együtt bennünk az elpredálás, elbitangolás, meg nem becsülés lehetősége is. Pedig, pedig ismét Tamási Áron csodás hasonlatát átszabva: „... aki lázadva összelóri ezt a kehelyt, a hegycélt teszi egyenlőké a sík földdel, hogy magának zugot sehol se találhasson.”

Vigyázzunk tehát az anyanyelvünkre, szép magyar beszédre, őrizzük, akár a szemünk fényét, csiszolgassuk nyers gyémántját tündökletes kohinorrá, hiszen ebben sem hagykozhatunk csupán a tollforgatókra, tőlük legfeljebb példákat kölcsönözhetünk, a nyelvpolás hivatott mestereire, a nyelvészekre, akár az itt lévő áldozatos gyalogapostol Lőrincze Lajos professzor úrra sem, mert ők meg a metszőllót adhatják a kezünkbe, hogy a nyelvi vadhajtsókat, idegen gyomnövényeket kiirtsuk vele. A maga kertjét mindenkinek személyesen kell megművelnie, és ehhez ne csak a Magyar Nyelv Hete, a Kazinczy-díj szép, nemes idénye farolja az alkalmakat, hanem a mindennapok tereire parancsoló felelősségérzetünk.

Ne feledjük: ahogy a gyermeki szógyarapodás az anyanyelv szavát az édesanyától, a tapodott udvar porongját, a szülőföldet, az otthonba való hazatéréstől kiverekedő szülőházát még minden szívdobogás, felforrásodás nélkül eszközli, csak később zsondul belé, akár a beethoveni Sors szimfónia, ugyanígy akkor sem szabadulhatunk tőlük, csak önmagunk megtagadása árán, ha már az ösztön szerepét a tudat veszi át.

Mert örökkévalóságunk az anyanyelv, üdvösség és kárhozat, otthonlanul is haza, árván is édesanya, semmivel fel nem cserélhető Létbe vize, melyből megtisztulva magosodhatunk az ösztönemberiség felé, s építhetünk hidat, cserélő ösvényként mások anyanyelvének gyémántlámpái iránt.

Ebben hinni, szárnyalni tanít, ebben munkálkodni többé-kevésbé cselekedtet, s ebben élni elrendelt sors. Hiszen kezdhettem volna akár így is: Kezdetben vala a nyelv, mely emberré tette az emberl...

Budapest, 1976. április 25.

Timár Máté



Izès Izek

Szeptember

Lángos hűtőben kelesztve

50 dkg lisztet, 2,5 dl tejet, 1,5 dkg élesztőt, 1,5 dl tejfölt, pici sót összekever (Az élesztőt nem kell felfuttatni, simán belekeverjük.) A tésztánál jóval nagy kilisztezett zacskóba tesszük és a hűtőszekrényben 18 órát hagyjuk kelni. Olajban lángoskákat süthetünk belőle, de jó pizza alaptésztának is. A lángos tejföllel megkenve tálaljuk.

Seidl Amő

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÜZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kenderosi úton, a vásártér után



METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok,
gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények,
hűtőszekrények, fa-

gyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
szegek, csavarok, zárok, lakatok,
fürőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

*Hitelletőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!*



Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű
felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot
is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőtér beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal rakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új
vendégemet teljes körű női-, férfi és
gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhoz is megyek! Hétféveken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, KULICH GY. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037



Nyelvtanfolyamok, kezdőknek és haladóknak:

1. **Intenzív kezdő angol / német (30 óra)
külföldi munkavállaláshoz**
(intenzitás: heti 3x3 vagy 5x3) Jelentkezés: folyamatos
2. **Angol & német társalgás (20óra)
Hogy formába hozd magad!**
3. **Üzleti angol és üzleti német – csoportos**
Minimum alapfokú tudással
4. **Angol / német nyelvvizsga tanfolyamok**
5. **Felkészítés állásinterjúra (10 óra)**
6. **Gyerektanfolyamok**

külföldi álláslehetőségek:
vendéglátás, gyári munka; feltétel: szakmai tapasztalat, nyelvtudás

Tervezett tanfolyamindítások: szept. 17.

Érd.: 06-20/947-1603; info@internyelvstudio.hu

Inter Nyelvtudó, Kossuth út 18. hétfő-péntek: 14.00-18.00óra

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK



„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ÖZV. RÁCZ IMRÉNÉ NAJBORT IBO-LYA MARGIT, aki Endrődön élt, súlyos betegség után 65 évesen elhunyt. Gyászolják: Gyermekai és unokái

SZILÁGYI LÁSZLÓNÉ BÁN PIROSKA, aki Endrődön élt, 55 éves korában súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: családja



Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

A hunyai Pogány iskola 1952-ben végzett tanulói:

Felső sor balról jobbra:
Dávid András, Tímár László

Alsó sor
Ó Tímár Péter, Kmeλλár Irén, Hegedűs Piroška, Iványi Sándor

Tanár: Szuromi József



XIV. Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Verseny

Helyezések:

Tiszai-Körösi jellegű halászevek kategóriában:

1. helyezett: Sárréti Pákászok Hagyományörző Egyesülete
2. helyezett: Jenei László – Halgasztronómiai Egyesület Gyomaendrőd
3. helyezett: Varga Zoltán – Gácsi Antal csapata (mind a három csapat a serleg mellé arany minősítést is kapott még oklevélen)

Dunai jellegű halászlé kategóriában:

1. helyezett: HEGE-TEAM – HAKI
2. helyezett: Insula Bau Kft.
3. helyezett: Karakas János és csapata (az első és második hely arany minősítést, a harmadik pedig, ezüst minősítést kapott még)

Egyéb halételek kategóriában:

1. helyezett: HEGE-TEAM HAKI
2. helyezett: ENDRŐDI CUTI KFT. csapata
3. helyezett: Jenei László – Halgasztronómiai Egyesület Gyomaendrőd (mind a három helyezés még arany minősítést is kapott)

A I.-II.-III. helyezett serlegben, oklevélben és pénzdíjban részesült

A pénzdíjak megoszlása:

- I. helyezett: 15.000 Ft
- II. helyezett: 10000 Ft
- III. helyezett: 7000 Ft

A FELAJÁNLOTT KÜLÖNDJÁKAT KAPTÁK:

Az ABSZOLÚT GYŐZTES, aki a XIV. GYOMAENDRŐDI NEMZETKÖZI HALFŐZŐ VERSENY VÁNDORSERLEGET kapta:

Gácsi Antal – Varga Zoltán csapata – díjazás: serleg és 25.000 Ft-os pénzdíj
1. A Körösi Halászsövetkezet különdíját kapta (a díjat átadta Dr. Csoma Antal):

Sallai János – díjazás: éves horgászbírlét

2. Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Hagyományörző különdíját kapta (a díjat átadta Dr. Hunya Miklós):

A Sárréti Pákászok Hagyományörző Egyesülete - díjazás: oklevél és 15.000 Ft pénzdíj

3. Gyomaendrőd Város Polgármesteri Hivatalának különdíját kapta, (a díjat átadta Várfi András polgármester):

Gyomai Felsőrézsi Olvasó és Gazdakör - díjazás: oklevél és 15.000 Ft pénzdíj

4. A GYÜSZ-TE "Legjobb turistafogó különdíja"-t kapta (a díjat átadta Pájer Sándor):

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet csapata - díjazás: oklevél és 15.000 Ft pénzdíj

Rendezvények - képekben



1. Kovács Imre előadás, középen Dr. Szabó A. Ferenc professzor



2. Kovács Imre előadás közönsége



3. A Tűzmenedék Együttes műsora



4. Halfőző verseny: Az Endrődiek Baráti Köre alkotói



Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizés szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Őszi ajánlataim:

- Kandallók, szenes kályhák
- Zománcos üstök, üstházak, kályhacsövek
- Cefrés hordók, savanyító edények
- Befőzőshöz üvegek, üvegtetők, tartósítók
- Őszi műtrágyák, virágföldek, tápok
- Alu létrák, szegek, csavarok, zárok, lakatok
- Kézi szerszámok, védőkesztyűk
- Esőruhák, munkaruhák, gumicsizmák
- Fóliák, zsákok, raschel zsákok
- Festékaruk, glettek, ecsetek, hengerek
- Szilicon tömitők, purhabok, színezők
- Elemek, izzók
- Kutya- macskaeledelek

Várom vásárlóimat!



FARKAS MÁ

VÁROSNINK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, 1. út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5555 Hunya, Kossuth u. 1. Tel., Fax: (66) 283-352, (20) 9457-843 varosunk@gmail.com * Alapítók: Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Gellai József, Fülöp Zoltán, Hegedűs Bence, Hunya Jolán, Lehóczkiné Timár Irén, Polányi Éva, Sóczó Géza, Seidl Ambrus, Szabó Béla, Dr. Szonda

István * Lapzárta minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88.*

http://www.szentgellert.hu * E-mail: varosunk@gmail.com